

تغییرات		تغییرات		تغییرات	
تغییرات نسبت به میانگین یک سال قبل (درصد)	تغییرات نسبت به میانگین یک ماه قبل (درصد)	تغییرات نسبت به یک روز قبل (درصد)	مقدار	متغیر	حجم کل معاملات (میلیون سهم)
-۲۴,۳۰	۵,۴۳	۱,۵۸	۵۶۹۲,۳۲	حجم کل معاملات (میلیون سهم)	۲۴,۳۰
-۳۴,۱۴	۱۰,۵۳	-۴,۹۶	۳۰,۵۵۷,۴۹	ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)	۳۴,۱۴
-۳۰,۶۳	۱۱,۳۷	۱,۵۱	۴۴۶۲۳,۰۰	تعداد کل معاملات	۳۰,۶۳
۵,۶۶	-۶۲,۰۵	-۹۵,۶۶	۵۸۲۷,۰۰	حجم کل معاملات (میلیون سهم)	۵,۶۶
۲۸,۶۳	۶۹,۰۶	۴۵,۴۲	۳۲۵۴۴,۶۹	ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)	۲۸,۶۳
-۱۸,۷۱	۱۶,۲۸	۱۸,۲۲	۲۶۶,۲۴,۰۰	تعداد کل معاملات	-۱۸,۷۱

تغییرات		تغییرات		تغییرات	
تغییرات سه ماهه سالانه (درصد)	تغییرات ماهانه (درصد)	تغییرات روزانه (درصد)	مقدار	متغیر	شاخص کل بورس
۵۴,۰۴	۵,۱۰	-۰,۴۶	۲۱۶۰۹۷۱,۶۹	شاخص کل بورس	۵۴,۰۴
۷۸,۵۴	۶,۵۷	-۰,۳۵	۷۴۴۶۵۰,۲۰	شاخص کل (هم وزن)	۷۸,۵۴
۴۲,۰۶	۵,۰۹	-۰,۴۷	۴۵۴۱۲۹,۴۲	شاخص قیمت (وزنی-ارزشی)	۴۲,۰۶
۶۹,۹۶	۶,۴۶	-۰,۳۸	۴۲۲۰۷۲,۶۱	شاخص قیمت (هم وزن)	۶۹,۹۶
۵۶,۷۳	۵,۵۴	-۰,۴۸	۲۰۵۴۶۷,۲۶	شاخص صنعت	۵۶,۷۳
۵۵,۵۸	۵,۲۴	-۰,۶۴	۱۶۳۶۹۷۸,۷۳	شاخص بازار اول	۵۵,۵۸
۵۲,۲۶	۴,۹۴	-۰,۲۶	۴۱۸۳۸۷,۳۲	شاخص بازار دوم	۵۲,۲۶
۵۱,۳۴	۴,۵۳	-۰,۵۶	۲۷۶۷۳۴۴,۵۵	شاخص آزاد شناور	۵۱,۳۴
۵۴,۰۶	۵,۲۹	-۰,۴۹	۸۳۲۸۰,۱۹	شاخص ۵۰ شرکت فعال	۵۴,۰۶
۶۳,۸۸	۵,۱۶	-۰,۷۴	۱۳۰۶۸۱,۷۱	شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۶۳,۸۸
۴۴,۶۱	۵,۱۵	-۰,۴۷	۷۵۰۸۱۷۷۹,۲۰	ارزش بازار بورس (میلیارد ریال)	۴۴,۶۱
۴۱,۳۰	۴,۹۰	-۰,۱۳	۲۴۲۳۰,۶۸	شاخص کل فرابورس	۴۱,۳۰
۴۷,۶۱	۶,۰۴	-۰,۱۳	۱۴۹۰۵۲۸,۶۸	ارزش بازار فرابورس (میلیارد ریال)	۴۷,۶۱

بیشترین ارزش معاملات (میلیارد ریال)	بیشترین حجم معاملات (میلیون سهم)	بیشترین ارزش در بورس (میلیارد ریال)	بیشترین ارزش در فرابورس (میلیارد ریال)
۴۸۴	شستا	۱۰۹۷	فولاد
۲۳۹	خودرو	۹۴۴	ذوب
۲۲۶	شستا	۸۶۱	خکستر
۲۲۵	ذوب	۷۵۰	نشاهد
۱۸۳	خکستر	۶۷۴	خودرو

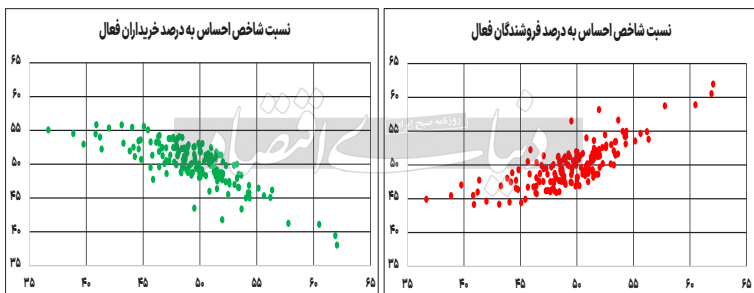
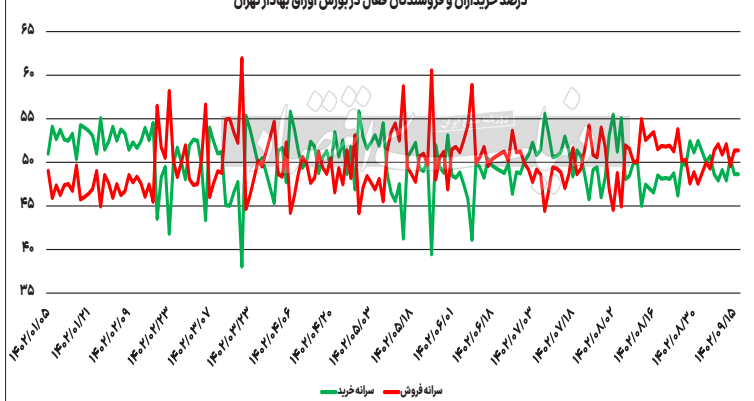
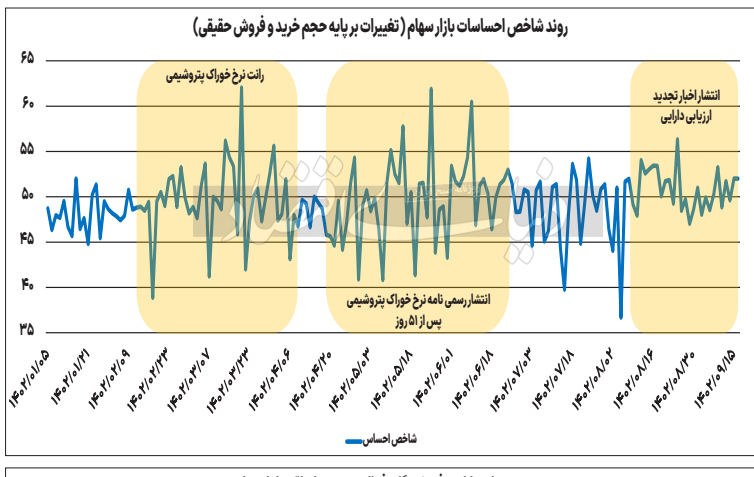
معاملات بورس و فرابورس با حذف معاملات بلوکی و اوراق مشارکت است.

سردمداران ورود و خروج حقیقی‌ها

صنعت	بیشترین ارزش تغییر مالکیت (میلیارد تومان)	صنعت	بیشترین ارزش خرید (میلیارد تومان)
غذایی به جز قند	۶,۳۹	غذایی به جز قند	۶,۳۹
تهاد مالی	۳,۹۶	تهاد مالی	۳,۹۶
بیمه و صندوق بازنشستگی	۲,۶۶	بیمه و صندوق بازنشستگی	۲,۶۶
تأمین آب، برق، گاز	۱,۰۸	تأمین آب، برق، گاز	۱,۰۸
ریانه	۰,۷۸	ریانه	۰,۷۸
قند و شکر	۰,۵۴	قند و شکر	۰,۵۴
سایر معدن	۰,۳۲	سایر معدن	۰,۳۲

صنعت بورسی با بیشترین ورود پول سرمایه گذاران خرد

صنعت	بیشترین ارزش تغییر مالکیت (میلیارد تومان)	صنعت	بیشترین ارزش خرید (میلیارد تومان)
خودرو و ساخت قطعات	۸۷,۹۱	خودرو و ساخت قطعات	۸۷,۹۱
فرآورده‌های نفتی	۶,۰۴	فرآورده‌های نفتی	۶,۰۴
فلزات اساسی	۴۹,۰۳	فلزات اساسی	۴۹,۰۳
چند رشته‌ای صنعتی	۳۵,۶۸	چند رشته‌ای صنعتی	۳۵,۶۸
محصولات شیمیایی	۳۰,۳۰	محصولات شیمیایی	۳۰,۳۰
پالکها	۲۵,۶۱	پالکها	۲۵,۶۱
کانه فلزی	۲۱,۰۴	کانه فلزی	۲۱,۰۴
استخراج نفت و گاز	۲,۹۷	استخراج نفت و گاز	۲,۹۷
محصولات فلزی	۱,۹۷	محصولات فلزی	۱,۹۷
کاشی و سرامیک	۱,۸۲	کاشی و سرامیک	۱,۸۲

جزء و بازار به عنوان یک کل تعیین می شود. این اندیکاتور احساسات بیشتر معامله گران را تجزیه و تحلیل می کند. اگر احساسات صعودی باشد، روند مداوم احتمالاً صعودی خواهد بود. اگر نزولی باشد، در لحظه باید روند نزولی باشد. بازیگران بازارهای مالی سرمایه گذاران و معامله گرانی هستند که احساسات مختلفی آنها را احاطه کرده است. دخالت احساسات در تصمیمات آنها اجتناب ناپذیر است. از این رو احساسات بازار که موضوع روانشناسی بازارهای مالی است نقش مهمی در روند بازارهای مالی و سرمایه گذاری ایفا می کند. برای اینکه معاملات پر سودی را برای خود رقم بزنید، لازم است که با شیوه های تحلیل بازار و این ابزار آشنایی وجود داشته باشد. تحلیل سنتیمنتال یا احساسات بازارهای مالی به معامله گر کمک می کند تا زمان مناسب را برای انجام معاملات و دارایی با پتانسیل رشد، شناسایی کند. این تحلیل اغلب در کنار تحلیل فاندامنتال

میزان خوش بینی یا بدبینی معامله گران نسبت به وضعیت فعلی و آینده بازار و همچنین میزان امیدواری و احساسات مثبت و منفی بازار به اخبار و کلیت رفتار معامله گران را نشان می دهند. جالب توجه اینکه هیچ سنجی به تنهایی، خاص احساسات سرمایه گذاران را نشان نمی دهد؛ بلکه هر کدام به صورت ناکامل بخشی از مولفه احساسی را شامل می شود و بخش دیگر آن ممکن است شامل مولفه های خاص و غیر مرتبط با احساسات باشد. در این گزارش متغیرهای مورد بررسی شامل سرانه خرید و فروش حقیقی، حجم خرید و فروش و محاسبه ریاضیاتی آن برای شاخص احساسات و همچنین تعداد کند فعال فروشنده و خریدار استفاده شده است که شامل داده های سهام، حق تقدم، صندوق سهامی و صندوق درآمد ثابت است. اجماع این دسته از متغیرها و داده ها می تواند اطلاعاتی مبنی بر نوع و ماهیت رفتار و احساس معامله گر نسبت به روند بازار را به ما در بازه های زمانی متفاوت نمایش دهد. برای توصیف شاخص احساسی می توان این گونه اظهار نظر کرد که این تفاوت بین حجم معاملات خرید و فروش بر اساس احساسات بازار اثر می گذارد. این موضوع از صعودی بودن بازار حکایت دارد. هرچه تعداد معامله گران در کنار حجم معاملات در بازار در جهت افزایش و مثبت بیشتر باشد، مقدار اندیکاتور نیز دقیق تر (مناسب) است. لازم به ذکر است که این شاخص احساسات بازار نمی تواند در بازه زمانی یا با روند خاصی همبسته باشد و یک متغیر محاسباتی مستقل است. در مورد این مساله که آیا این احساسات به یک روند کوتاه مدت یا بلندمدت اشاره دارد، نمی توان نظر قطعی داد، بنابراین احساسات بازار فقط یک ابزار کمکی محسوب می شود و تکمیل کننده استراتژی اصلی است. هیچ دستورالعملی مبنی بر توسعه استراتژی معاملاتی بر اساس احساسات بازار وجود ندارد؛ همه چیز فردی است.

ساده ترین رویکرد معاملاتی این است که وارد معامله ای شوید که اکثریت پیشنهاد کرده اند. این نوع برداشت ساده ترین نوع توصیف شاخص احساسات است. هرچند این اندیکاتور خود نیز همانند اکثریت نماگرها تاخیری است و بعد از وقوع حادثه تغییر می کند و موقعیت را نشان می دهد، اما آنجا که بورس تهران دارای حافظه بلندمدت و تکرار شونده نسبت به وقایع است (تنها با این تفاوت که در گذر زمان میزان و شدت آن متفاوت است) می توان این نوع برداشت را نیز به تحلیل اضافه کرد که رفتار ایجاد شده ممکن است برای چند روزی در بازار تاثیرگذار باشد. در بازار سهام، احساسات توسط نگرش سرمایه گذاران نسبت به یک سهام به عنوان یک

اثر اخبار منفی و مثبت در بازار سهام بررسی شد

هیجان سنجی بورس بازان

دنیای اقتصاد - محمد فاضل نوربخش: بررسی شاخص احساسات در بازار سهام نشان می دهد که ماندگاری اثر خبرهای منفی در بورس بیشتر از خبرهای مثبت است. از سوی دیگر، همبستگی تعداد فعالان بازار با شاخص احساسات منفی است؛ به این معنا که در روزهایی که بازار منفی است، تعداد معامله گران نیز افزایش پیدا می کند. این شاخص که میزان خوش بینی یا بدبینی معامله گران نسبت به وضعیت فعلی و آینده بازار را نشان می دهد، می تواند در کنار شاخص های دیگر، تصویر دقیق تری از بازار را ارائه دهد.

اوکاوی شاخص احساسات
بررسی و تجزیه و تحلیل کارایی شاخص احساسات نشان می دهد که این اندیکاتور می تواند در برهه های زمانی هیجانی بینگرا وضعیت بازار که آیا خریداران و فروشندگان پیرو احساسات و تاثیرات بیرونی هستند یا خیر را تا حدود زیادی به نمایش بگذارد. به این ترتیب با انجام محاسبات ریاضی بر روی حجم خرید حقیقی و حجم فروش حقیقی در کنار بررسی همبستگی شاخص احساسات و درصد خریداران فعال و درصد فروشندگان فعال بازار سهام با روند تغییرات سرانه خرید و فروش حقیقی ها می توان دریافت که بازار سهام ایران نسبت به اخبار و هیجان منفی واکنش پذیری قوی با ماندگاری نسبتاً بیشتر نسبت به عوامل مثبت دارد. به طوری که همبستگی شاخص احساسات و خریداران فعال بازار که توصیف حضور و نوع عملکرد خریداران نسبت به وضعیت احساسات شناسا در بورس را دارد، منفی و معکوس است. این موضوع بدان معنا است که بورس تهران به اخبار مثبت نسبت به منفی بسیار ضعیف تر و کوتاه تر عمل می کند، اما در مواقع انتشار اخبار منفی یا ایجاد ترس و هیجان و افکار مختل کننده روند بازار، دارای ماندگاری و تاثیرگذاری بیشتری است. همین موضوع نیز در همبستگی شاخص احساسات و درصد فروشندگان فعال که نشان از همبستگی مثبت دارد، قابل رؤیت است. به این ترتیب با انجام روند سرانه خرید و فروش حقیقی درمی یابیم که در روزهایی که سرانه خرید بالا بوده یا دارای تکرار است، درصد گداهای فروشندگان به نسبت خریداران بیشتر بوده و قدرت فروشندگان نیز بالا بوده است. همچنین با بررسی شاخص احساسات که برگرفته از حجم معاملات خریداران و فروشندگان حقیقی است، درمی یابیم که در همان برهه این نامگر نشان از اوج گیری هیجان و تشدید تصمیمات احساسی در بورس دارد. از این رو می توان با ترکیب این موارد به صورت پویا و داینامیک در کنار سایر استراتژی ها و تحلیل بنیادی و تکنیکال، سطح احساسات بازار را

شاخص احساس چیست؟
شاخص یا نامگر احساسی، نامگر عددی یا گرافیکی است که احساسات یک گروه از معامله گران نسبت به بازار یا اقتصاد را در سری های زمانی مختلف بنا به نوع متغیر نشان می دهد. شاخص ها یا نامگرهای احساسی،

دومین روز متوالی کاهش ارتفاع شاخص ها در تالار شیشه ای

تکاپوی بورس برای تثبیت

قیمت نفت برت که در اواخر ماه اکتبر توانسته بود تا سطوح بالای ۹۰ دلار در هر بشکه پیش روی کند، در هفته های اخیر با افت همراه شده و به محدوده ۷۵ دلار رسیده است. نوسانات قیمت کامودیتی ها در بازارهای جهانی موضوعی بوده که همواره در محاسبات ذهنی سرمایه گذاران از اهمیت بالایی برخوردار بوده و روندهایی را در بطن متن معاملات بازار سهام شکل داده است، بنابراین می توان گفت قیمت نفت را یک نکته منفی برای بازار تلقی کرد.

فقدان اعتماد و محرک

همان طور که به کرات در گزارش های پیشین «دنیای اقتصاد» در شماره های قبلی بدان پرداختیم، بازار سهام در روزهای اخیر از دو ناحیه رنج می برد. اول اینکه با توجه به فعل و انفعالات حادث شده در سال ۹۹ و اتفاقات پس از آن، اعتماد از کوسبستم بازار سهام رخت بر بسته است. بدین معنا که سرمایه گذاران تالار شیشه ای با تجربه با کوچک ترین روندهای صعودی، اقدام به شناسایی سود در نمادهای مختلف می کنند تا اندک سودی که به دست آورده اند، از دست نرود. افزون بر این، می توان گفت که با توجه به ثبات در بازار ارز، بازار سرمایه نیز از این ناحیه محرک خاصی را دریافت نمی کند، یعنی در اتمسفر خاصی در پایان ششمن ماه سال به ۱۴۴ میلیارد دلار رسیده است. همچنین پایه پولی نیز که به عنوان پول پر قدرت شناخته می شود، رقم ۹۸۱ همت را در پایان تابستان به ثبت رسانده است. گفتنی است که رشد نقطه به نقطه این متغیر آماري همچنان در سطح بالاتری نسبت به میانگین تاریخی آن قرار دارد و پایه پولی نسبت به شهریور ۱۴۰۱، رشد ۴۲ درصدی را نشان می دهد. نرخ رشد سالانه نقدینگی اما به سمت وسوی میانگین بلندمدت آن متمایل شده است و این پارامتر آماري نیز رشد ۲۶ درصدی را نسبت به شهریور سال قبل نشان می دهد. مضافاً اینکه نسبت پول به شبه پول که از آن به عنوان چراغ راهنمایی برای پیش بینی وضعیت انتظارات تورمی استفاده

اثرات آن بر بازار سرمایه سابقه ای تاریخی دارد. برخی از کارشناسان اقتصادی معتقدند که کاهش نرخ سود بانکی می تواند نقش مهمی در حرکت نقدینگی به بازار سرمایه داشته باشد و موجبات رونق در اکوسیستم بازار سهام را فراهم کند. این در حالی است که گروه دیگری از کارشناسان نیز معتقدند که نرخ بهره بین بانکی نباید با کاهش مواجه شود، زیرا اثرات تورمی شدیدی دارد و اگر این نرخ کاهش پیدا کند، به موازات این موضوع، سود سپرده های بانکی نیز کاهش خواهد یافت. به هر روی می توان کاهش نسبی این نرخ نسبت به ماه های قبل را به عنوان یک محرک مثبت برای بازار تلقی کرد.

آمارهای پولی چه می گویند؟

از آنجا که بازار سهام در سنوات اخیر همواره همبستگی مستقیمی با نوسانات قیمت اسکناس آمریکایی در بازار آزاد داشته است، می توان قیمت دلار را به عنوان یکی از مهم ترین محرک های بازار تلقی کرد. قیمت دلار نیز همواره از نرخ رشد نقدینگی و کل های پولی، تاثیر پذیرفته است، بنابراین

دنیای اقتصاد - علی عبدالمحمدی: برای دومین روز معاملاتی متوالی افت نامگرهای تالار شیشه ای ادامه دارد و دادوستدهای نخستین روز از هفته نیز با سرخپوشی نامگرها تالار شیشه ای آغاز شد. شاخص کل بورس تهران که در هفته گذشته با رشد ۳۷ درصدی همراه شده بود، در دو روز اخیر در دامنه منفی به کار خود پایان داده است. معاملات روز چهارشنبه با افزایش عرضه ها در کلیت تالار شیشه ای پیگیری شد و قابل پیش بینی بود که این عرضه ها به معاملات هفته جاری نیز سرایت کند. همین موضوع نیز رنگ واقعیت به خود گرفت و بازار سهام نخستین روز از هفته را با افزایش عرضه ها آغاز کرد.

بازار از درجه آمار

در روزی که گذشت، شاخص کل بورس تهران با کاهش ارتفاع ۰,۴۶ درصدی همراه شد و تا سطح ۴ میلیون و ۱۶۰ هزار واحدی عقب نشینی کرد. نامگر هموزن نیز که نشانی از اثرگذاری یکسان کلیه نمادهای معاملاتی است و چهره بازار را به نحو مطلوب تری نمایش می دهد، با افت ۰,۳۵ درصدی مواجه شد. شاخص کل فرابورس اما رنگ و رخسار متفاوتی نسبت به نامگرهای بورس داشت و ۰,۱۳ درصد رشد نسبت به چهارشنبه هفته گذشته همراه شد. با افت قیمت ها در تالار شیشه ای، مجدداً سرمایه های حقیقی مسیر خروج از تالار شیشه ای را در پیش گرفته اند و اولین روز هفته، ۳۹۰ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار سهام خارج شد. ارزش معاملات خرد بازار سهام نیز که شامل سهام و حق تقدم می شود، رقم ۶ هزار و ۳۱۰ میلیارد تومان را ثبت کرد. در روند صعودی کوتاه مدت اخیر که در هفته گذشته تجربه شد، این پارامتر آماری برای چند روز، به کانال ۷ هزار میلیارد تومان نیز دست پیدا کرد، اما این روزها با موج اصلاحی شکل گرفته در بازار، مجدداً شاهد عقب نشینی در این متغیر آماری هستیم.

کاهش نرخ بهره بین بانکی

بانک مرکزی در تازه ترین به روزرسانی خود از آمارهای بازار بین بانکی، نرخ بهره بین بانکی را ۲۳,۴۳ درصد اعلام کرده است. گفتنی است که این نرخ نسبت به هفته قبل، با افت ۰,۱۱ واحد درصدی همراه شده است. نرخ مذکور، پایین ترین نرخ بین بانکی از تیرماه سال جاری بوده است. بحث درباره نرخ بهره بین بانکی

آگهی استخدام

یک مجموعه بزرگ تولیدی و صنعتی (واقع در شهر صنعتی رشت) از فارغ التحصیلان دانشگاه های معتبر (دولتی) در رشته های مهندسی شامل: مکانیک، برق، صنایع و پلیمر و کلیه رشته های مدیریت و حسابداری، با حقوق و مزایای مکفی دعوت به همکاری می نماید. متقاضیان می توانند سوابق تحصیلی و تجربی خود را در قالب یک فایل با فرمت PDF به آدرس الکترونیکی ar.compan98@gmail.com ارسال نمایند.

تفاوت زمین و آسمان بورس ایران و جهان

سید فرهنگ حسینی
فعال بازار سرمایه

جایگاه دولت با مفهوم عام آن در اقتصاد یکی از چالش برانگیزترین و قدیمی ترین بحث‌ها بین نظریه پردازان اقتصادی و سیاسی در طول تاریخ بوده است. نظام های سرمایه داری قائل به دولت کوچک هستند. در طرف مقابل دیدگاه سوسیالیستی است که قائل به دخالت های حداکثری در اقتصاد است. بازار سرمایه از دیرباز یکی از مظاهر اقتصادهای سرمایه داری است که سابقه ای بیش از ۳۰۰ سال دارد و اولین بورس دنیا در شهر آمستردام ایجاد شده است. در حال حاضر تقریباً در همه کشورهای مهم دنیا بازار سرمایه و بدهی فعالی وجود دارد و جایگاه دولت و شرکت های دولتی در کشورهای مختلف بسته به قوانین و جایگاه دولت در اقتصاد متفاوت است. مطالعه ترکیب سهامداری کشورهای مختلف بیانگر آن است که به صورت متوسط بیش از ۴۰ درصد از بازار سرمایه در جهان در اختیار سرمایه گذاری های نهادی (صندوق های بازنشستگی و بانک های سرمایه گذاری) است که در این بین سهم ۷۲ درصدی این بخش در بازار سرمایه آمریکا قابل توجه است؛ این در حالی است که سهم بخش مذکور در اقتصاد چین حدود ۹ درصد خواهد بود. سهم بخش های عمومی هم در دولت های محلی، شهرداری ها و دولت های فدرال نیز به صورت متوسط حدود ۱۴ درصد است و سهم این بخش در بورس های آمریکا و چین به ترتیب ۲۳ و ۳۸ درصد است. شرکت های خصوصی و سرمایه گذاری استراتژیک وزن ۱۸ درصدی را به خود اختصاص داده اند و سهام شناور در بورس های جهانی به صورت متوسط حدود ۲۷ درصد است. با ابداع سیاست های کلی اصل ۴۴، شاهد واگذاری بخش قابل توجهی از مالکیت دولت به آحاد جامعه و واگذاری براساس قانون خصوصی سازی بودیم. در عمل عمده واگذاری ها به بخش عمومی و سهام عدالت بوده است؛ بنابراین بیش از دوسوم بازار در اختیار این دو بخش است. همچنین دولت نیز همچنان در شرکت های اصل ۴۴ سهامدار است و بدین واسطه حدود ۱۰ درصد مالکیت بازار را در اختیار دارد. باید گفت سهام در اختیار بخش خصوصی و سهام شناور در بازار سرمایه به طور متوسط حدود ۲۰ درصد است؛ هر چند این نصاب ها با متوسط دنیا انطباق دارد، اما به دلیل تفاوت ساختاری نحوه مدیریت دارایی ها توسط سهامداران نهادی در جهان با ایران، حاکمیت شرکتی و مدیریت شرکت ها در ایران متفاوت از بازارهای جهانی است.

فرا بورس با سبز پوشی به استقبال هفته رفت بازگشتی برای آغاز بهتر؟

دنیای اقتصاد - امیر محمد بختیاری: نخستین روز منفی بازار در هفته جاری معاملاتی روز گذشته به ثبت رسید. به طوری که دو شاخص اصلی بازار کاهش ارتفاع محسوس و شاخص کل فرا بورس افزایش ارتفاع کم توانی را به ثبت رساندند. در این بین داماسنج اصلی تالار شیشه ای که هفته گذشته سبز پوش و خوش فامی را تجربه کرد. با کاهش ارتفاع ۰/۴۶ درصدی همراه شد و در پایان ساعت معاملاتی روز شنبه در سطح ۲ میلیون و ۱۶۰ هزار واحدی قرار گرفت. افت ۱۰ هزار واحدی شاخص کل در حالی محقق شد که نامگر هم وزن که شاخصی برای ارزیابی همه جانبه حال و روز نمادهای مختلف بازار سهام است با افت ۰/۳۵ درصدی روبرو شد و در پایان روز معاملاتی در سطح ۷۴۴ هزار و ۵۸۰ واحدی قرار گرفت. در این بین شاخص کل فرا بورس نیز که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرا بورسی است، حدود ۰/۱۳ درصد سبز پوش شد و در سطح ۲۶ هزار و ۲۰۰ واحدی کار خود را به اتمام رساند.

میانگین ارزش معاملات خرد بازار سرمایه روز گذشته که شامل سهام و حق تقدم بازار می شود، مقدار ۶ هزار و ۳۱۰ میلیارد تومانی را ثبت کرد. به علاوه ۳۱۲ میلیارد تومان پول حقیقی نیز از گردونه معاملات بازار خارج شد. در این میان سه نماد «فولاد»، «جم» و «شستا» بیشترین تاثیر را بر شاخص کل بورس تهران و نمادهای «گکهر»، «انتخاب» و «آریا» بیشترین تاثیر را در شاخص کل فرا بورس داشتند. همچنین «خگستر»، «نشاهد» و «فولاد» سه نماد پرتراکنش روز شنبه بازار بودند. بازار سرمایه که از دو هفته گذشته با خبر تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها با زدهی مناسبی را برای سرمایه گذاران به ارمغان آورد، روز گذشته با عقب نشینی نماگر های اصلی بازار همراه بود. در مقطع کنونی به نظر می رسد پمپاژ خبر تجدید ارزیابی ها تاثیر خود را بر بازار گذاشته و بازار برای تداوم رشد، به عوامل دیگری احتیاج داشته باشد.

”

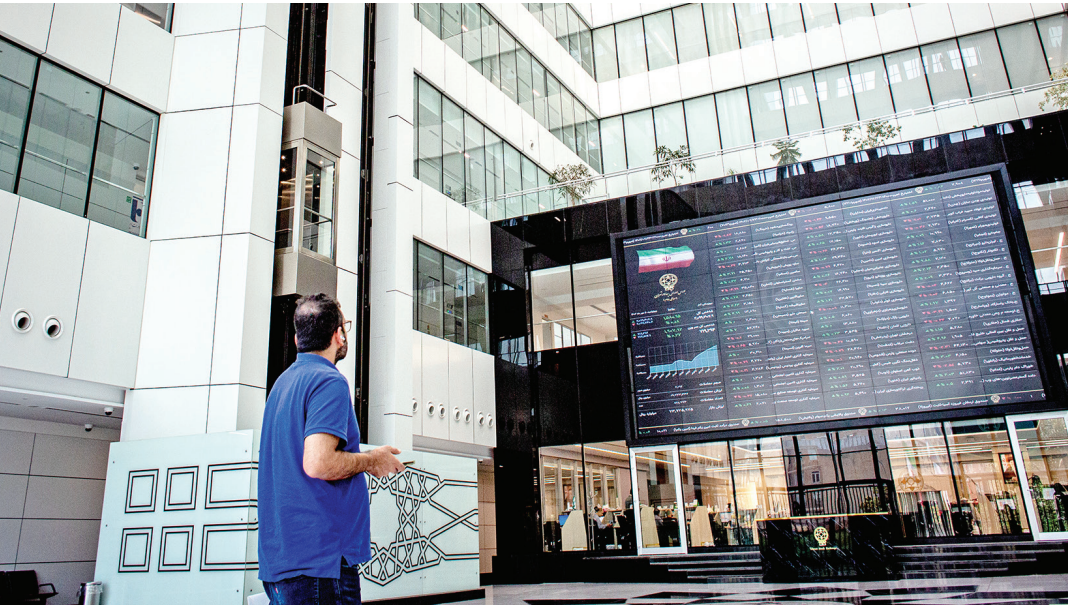
بازار سرمایه با خبر تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها بازدهی مناسبی را برای سرمایه گذاران به ارمغان آورده است. پمپاژ خبر تجدید ارزیابی ها تاثیر خود را بر بازار گذاشته و بازار برای تداوم رشد، به عوامل دیگری احتیاج دارد

بازار زیر نر کارشناسان

پیم الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه، اوضاع این روزهای بازار را این گونه توصیف کرد: در بررسی هفته های معاملاتی آذرماه بازار سرمایه، هفته جاری را می توان آینه معکوس هفته گذشته نام گذاری کرد. این روز می توان هفته گذشته، بازار سرسبزی در سرتاسر تابلو

مقاومتی ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار واحدی دانست، چرا که نرخ ارز می تواند عامل تاثیرگذاری بر آینده بازار باشد. این کارشناس بازار سرمایه در پایان خاطرنشان کرد: به نظر می رسد بازار در هفته های آینده تحکات نرخ ارز را به دقت زیر نظر خواهد داشت. بازار در شرایط کنونی به دنبال سلوح جدید نزولی خواهد بود. نیما میرزایی، کارشناس بازار سرمایه، بازار منفی روز شنبه را بدین صورت تشریح کرد: رفتار بورس در جریان معاملاتی روز گذشته، چندان دور از انتظار نبود؛ چرا که بازار پس از سپری کردن هفته ای سرسبز، باید به سمت سوی اصلاح قیمتی پیش می رفت. هفته گذشته با توجه به دست بالا بودن هیجان خرید در معاملات بازار، عبور احساسی و هیجانی از محدوده مقاومتی ۲ میلیون و ۱۵۰ هزار واحدی که یکی از مهم ترین سلوح مقاومتی استاتیکی پیش روی شاخص بود، رقم خورد. بنابراین انتظار می رفت بازار در ابتدای هفته جاری اصلاحی عمل کند و نماگر اصلی پولیکی به محدوده مقاومتی شکسته شده داشته باشد. از طرفی افت قیمت جهانی نفت در افزایش عرضه های روز گذشته بازار تا حدودی مؤثر بود. با این وجود افزایش مجدد ارزش معاملات

معاملاتی جاری گذاشته که شنبه نه چندان جذابی برای سرمایه گذاران به تصویر کشیده شده است. این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: اصلی بازار سهام در روزهای اخیر تا حد زیادی به داغ شدن موضوع تجدید ارزیابی دارایی ها و ارزندگی بازار به لحاظ تکنیکال و بنیادی ارتباط دارد. با وجود اینکه چند سال است که از خبر تجدید ارزیابی دارایی شرکت ها می گذرد، اما عملی شدن این موضوع در هفته های اخیر با توجه به تشکیل جلسات گوناگون از سوی سازمان و انتشار اطلاعیه های بخصوصی در این زمینه در کدال، شاهد صعودی در دامسنج اصلی بازار بودیم. این کارشناس بازار سرمایه در ادامه افزود: قطعاً نمی توان رشد بازار در ماه های آینده را تنها به موضوع تجدید ارزیابی ها گره زد. از طرفی با واکوی کدهای معاملاتی خریداران و فروشندگان باید اظهار کرد که تعداد کد خریداران در شرایط کنونی در حدود ۲۰۰ هزار تا نسبتاً تغییر چندانی در تعداد کدهای معاملاتی ایجاد نشده که نشان از عدم ورود پول جدید به بازار است. بنابراین با توجه به رشد شاخص کل در هفته گذشته در هفته جاری بازدهی شاخص هم وزن نسبت به سایر نماگرها مساعدتر خواهد بود.

دنیای اقتصاد/علی محمدی

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی - یک مرحله ای
خرید دستگاه سنگ مغناطیسی (با ابعاد میز تست ۶۰۰*۳۰۰ میلی متر) شرکت پتروشیمی هنگام

شرکت پتروشیمی هنگام واقع در عسلویه در نظر دارد مناقصه خرید دستگاه سنگ مغناطیسی (با ابعاد میز تست ۶۰۰*۳۰۰ میلی متر) را پس محل تحویل پیشنهادات به مناقصه گذار:

عسلویه، منطقه ویژه پارس جنوبی، فاز ۲، پتروشیمی ها، بعد از پتروشیمی مروارید، شرکت پتروشیمی هنگام کد پستی: ۷۵۱۱۸۱۱۳۶۰
تلفن: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰، شناسه ملی: ۱۰۱۰۳۵۰۲۸۰۴
تلفن تماس شرکت: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰ داخلی (۲۳۶-۲۳۵)

مناقصه گران موظفند تضمین شرکت در مناقصه را مطابق با شرح مندرج در اسناد مناقصه ارائه نمایند.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه درج شده است. ضمناً هزینه آگهی در جرایم، بر عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت پتروشیمی هنگام

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی - یک مرحله ای
خرید پمپ هیدرولیک و ابزار آلات هیدرولیک تعمیرات مکانیک شرکت پتروشیمی هنگام

محل تحویل پیشنهادات به مناقصه گذار:

عسلویه، منطقه ویژه پارس جنوبی، فاز ۲، پتروشیمی ها، بعد از پتروشیمی مروارید، شرکت پتروشیمی هنگام کد پستی: ۷۵۱۱۸۱۱۳۶۰
تلفن: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰، شناسه ملی: ۱۰۱۰۳۵۰۲۸۰۴
تلفن تماس شرکت: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰ داخلی (۲۳۶-۲۳۵)

مناقصه گران موظفند تضمین شرکت در مناقصه را مطابق با شرح مندرج در اسناد مناقصه ارائه نمایند.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه درج شده است. ضمناً هزینه آگهی در جرایم، بر عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت پتروشیمی هنگام

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی - یک مرحله ای
خرید راد های خام فلزی جهت ساخت قطعات کارگاه مرکزی شرکت پتروشیمی هنگام

مناقصه و مواعد زمانی به متقاضی نخواهد داشت.

محل تحویل پیشنهادات به مناقصه گذار:

عسلویه، منطقه ویژه پارس جنوبی، فاز ۲، پتروشیمی ها، بعد از پتروشیمی مروارید، شرکت پتروشیمی هنگام کد پستی: ۷۵۱۱۸۱۱۳۶۰
تلفن: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰، شناسه ملی: ۱۰۱۰۳۵۰۲۸۰۴
تلفن تماس شرکت: ۰۷۷-۹۱۵۷۰۳۳۰ داخلی (۲۳۶-۲۳۵)

مناقصه گران موظفند تضمین شرکت در مناقصه را مطابق با شرح مندرج در اسناد مناقصه ارائه نمایند.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه درج شده است. ضمناً هزینه آگهی در جرایم، بر عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت پتروشیمی هنگام

شرکت شیمیایی فرآورد قشم (سهامی عام) در نظر دارد نسبت به خرید اقلام جدول ذیل از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید.

مقدار	نام کالا
۱۰ تن	مسترچ سفید (تیتان ۶۵ درصد و فاقد کربنات کلسیم)
۱۰ تن	کمک فرآیند
۱۰ تن	آنتی بلک

تاریخ تحویل پاکات پیشنهاد قیمت از ۱۴۰۲/۰۹/۱۸ تا مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۳، علاقه مندان می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه به ایمیل procurement.1.fqc@gmail.com اعلام آمادگی و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تماس ۸۸۹۹۳۸۱۴-۰۲۱-۸۸۹۹۳۶۲۵-۰۲۱ داخلی ۱۱۶ (واحد بازرگانی) تماس حاصل نمایند.

سایت: www.faravard-qeshm.com

هزینه انتشار این آگهی برعهده برنده مناقصه خواهد بود. شرکت در رد یا قبول پیشنهاد مختار می باشد.

روابط عمومی شرکت شیمیایی فرآورد قشم

آگهی تجدید مناقصه عمومی انتخاب پیمانکار ساخت پایلوت بلند مهندسی و طراحی پایه و تفصیلی تصفیه و تغلیظ پساب اسیدی پایه و تفصیلی تصفیه و تغلیظ پساب اسیدی سایت ۲ 1402MNS5

شرکت پتروشیمی شیمی بافت در نظر دارد نسبت به تجدید مناقصه انتخاب پیمانکار جهت ساخت پایلوت بلند مهندسی و طراحی پایه و تفصیلی تصفیه و تغلیظ پساب اسیدی سایت ۲ این شرکت واقع در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی (ماهشهر) از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید، لذا از متقاضیان دعوت به عمل می آید جهت شرکت در مناقصه براساس اطلاعات زیر اقدام نمایند.

نحوه دریافت اسناد مناقصه:

نمایندگان مناقصه گران می بایست جهت خرید اسناد مناقصه نسبت به واریز مبلغ ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (بیست میلیون) ریال به حساب شماره ۲۶۲۷۸۹۱۹۹ نزد بانک رفاه کارگران شعبه مستقل مرکزی بنام شرکت پتروشیمی شیمی بافت اقدام و از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ الی ۱۴۰۲/۰۹/۲۳ با همراه داشتن بفرم نامه رسمی و اصل فیش واریزی به نشانی ذیل جهت دریافت اسناد مناقصه مراجعه نمایند.

نشانی: تهران، بلوار نلسون ماندلا (آریقلا)، بالاتر از چهارراه جهان کودک، خیابان پدیدار، پلاک ۲۲، شرکت پتروشیمی شیمی بافت، دبیرخانه کمیسیون معاملات، تلفن: ۰۲۱۸۸۶۷۶۸۱۵ داخلی ۱۳۶

آخرین زمان ارائه پاکات تضمین و تسلیم پیشنهادات فنی و مالی: ۱۴۰۲/۰۹/۲۸

محل تحویل پاکات مناقصه: دبیرخانه حراست شرکت پتروشیمی شیمی بافت

آگهی فراخوان عمومی
شماره ۰۵۱-۱۴۰۲

شرکت طرح و توسعه آریا عمران پارس در نظر دارد **طراحی، محاسبه، تأمین مصالح، حمل و اجرای لوله کشی گاز فشار ضعیف به همراه اخذ تأییدیه از مراجع ذیصلاح بخشی از پروژه مگاپارس** را از طریق فراخوان عمومی به اشخاص واجد شرایط لازم واگذار نماید. لذا در صورت تمایل به منظور دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ به وب سایت شرکت به نشانی www.megapars.co مراجعه نمایید.

آگهی فراخوان عمومی
شماره ۰۴۹-۱۴۰۲

شرکت طرح و توسعه آریا عمران پارس در نظر دارد **عملیات ایتیه، تأسیسات الکتریکی و مکانیکال محوطه غربی پروژه مگاپارس** را از طریق فراخوان عمومی به اشخاص واجد شرایط لازم واگذار نماید. لذا در صورت تمایل به منظور دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ به وب سایت شرکت به نشانی www.megapars.co مراجعه نمایید.

آگهی فراخوان عمومی
شماره ۰۴۸-۱۴۰۲

شرکت طرح و توسعه آریا عمران پارس در نظر دارد **آب بندی نمای کرتین وال برج ۱۴ طبقه پروژه مگاپارس** را از طریق فراخوان عمومی به اشخاص واجد شرایط لازم واگذار نماید. لذا در صورت تمایل به منظور دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ به وب سایت شرکت به نشانی www.megapars.co مراجعه نمایید.

آگهی فراخوان عمومی
شماره ۰۵۲-۱۴۰۲

شرکت طرح و توسعه آریا عمران پارس در نظر دارد **تهیه و حمل مصالح و اجرای دیوارهای جداکننده والکریت پروژه مگاپارس** را از طریق فراخوان عمومی به اشخاص واجد شرایط لازم واگذار نماید. لذا در صورت تمایل به منظور دریافت اسناد از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ به وب سایت شرکت به نشانی www.megapars.co مراجعه نمایید.

ترمز رشد بورس کشیده شد؟

دنیای اقتصاد- عاطفه جوانان: شاخص کل بورس تهران روز چهارشنبه وپس از تجربه هشت روز کاملاً سبز ۵هزار و ۴۵۲ واحد نسبت به‌روز کاری گذشته ریخت. در اولین روز معاملاتی این هفته نیز نماگر اصلی بورس ۱۰ هزار و ۵۲ واحد پایین‌تر ایستاد و در نهایت دیروز شاخص در کانال ۲میلیون و ۱۶۰ واحد قرار گرفت؛ این در حالی است که اگرچه تحلیلگران پیش‌بینی کاهش سرعت رشد را داشتند اما همه به تغییر روند و ادامه روزهای مثبت در بازار سرمایه امیدوار بودند.

در این میان برخی از تحلیلگران معتقدند بازار در یک لوپ معیوب گرفتار شده و برای چندمین بار طی ماه‌های گذشته بعد از چند روز مثبت وارد دوره رکودی دیگر شده و برخی نیز با طبیعی دانستن چند روز منفی در روندی مثبت، ریزش‌های دوروز معاملاتی گذشته را تنها اصلاحی برای بازار می‌دانند.

◀ بازگشت بورس به روزهای کم‌هیجان

علی عساری، تحلیلگر بازار سرمایه گفت: معاملات بازار سرمایه در روز گذشته و همچنین چهارشنبه هفته‌پیش با حجم پایینی صورت گرفت و این‌ موضوع مقداری نگران‌کننده بود. البته انتظار می‌رفت که بازار بعد از یک هفته رشد قابل توجه چنین رفتاری داشته‌باشد اما از طرفی به‌نظر می‌رسد بازار شرطی شده، از این بابت که شاخص کل تقریباً ۱۰ روز مثبت می‌شود و بعد از آن به مدت دو تا سه ماه منفی فرسایشی و خسته‌کننده دارد.

این روزال تقریباً چهار دوره است که تکرار شده و در یک فرصت کوتاه مثبتی رخ می‌دهد و بعد از آن روانی نزولی را شاهدیم. البته این موضوع قطعاً با ورود نقدینگی ارتباط مستقیم دارد.

وی ادامه داد: ممکن است در روزهای آینده اتفاقات مثبتی بیفتد اما روال کلی و اتفاق‌هایی که در حال رخ‌دادن است نشان از این دارد که از این نقطه امیدی به جهش بازار مخصوصاً با وضعیت فعلی ارزش معاملات وجود ندارد. به‌نظر می‌رسد با توجه به اینکه گروه‌های بزرگ که حرکت خیلی تندی را شروع کرده‌بودند مقداری آرام گرفتند در این هفته احتمالاً روندی خنثی وبدون هیجان را شاهد باشیم.

این تحلیلگر گفت: طبیعتاً هیجان در بازارها مخالف شعار سال- کنترل تورم ورشد تولید- است، اگر بخواهند بازار را حرکت دهند با وجود میزان بالای نقدینگی در کشور کنترل تورم ممکن نیست، بنابراین در ادامه انتظار حرکت قابل توجهی را از بازار نداریم. از طرفی رفتار غیرمنطقی از سوی سیاستگذار نیز انتظار نمی‌رود. در حال حاضر سیاستگذار تمام تلاشش را بر این گذاشته تا بازارها را آرام نگه دارد و به این وسیله نقدینگی افسارگسیخته را کنترل کند. در این میان اما سهامداران کوتاه‌مدت می‌توانند از نوسانات جزئی بازار سود ببرند.

◀ منفی‌ها نگران‌کننده نیست

فاطمه حاجعلی، تحلیلگر بازار سرمایه، با اشاره به اینکه در معاملات هفته گذشته شاخص کل بورس تهران توانست تحت‌تاثیر جلسه ارزیابی دارایی‌ها رشد خوبی را تجربه کند، گفت: این رشد از بازگشت امید به بازار سرمایه حکایت داشت، اما متأسفانه بازار سرمایه در دو روز کاری پایانی خود به سد تثبیت نرخ دلار برخورد کرد و روند متفاوتی رانسبت به روزهای گذشته در پیش گرفت و بافت شاخص مواجه شد. وی ادامه داد: البته نوسان در بازار امری طبیعی و ذاتی است و اگر نباشد باید به این بازار مشکوک شد، اما همین که مجموع حجم معاملات روزانه بازار نسبت به هفته‌های قبل افزایش یافته، سیگنال خوبی برای فعالان است. بازار در حال حاضر بیشتر تشنه نقدینگی است و البته تحت‌تاثیر فعالیت‌حقوقی‌های بازار حرکت می‌کند. به‌نظر می‌رسد این ریزش‌ها جزئی و مقطعی است و بازار باید به روند مثبت خود هرچند اندک ادامه دهد و منفی‌های بازار وضعیت نگران‌کننده‌ای ندارد.

حاجعلی عنوان کرد: بنابراین باید اقدامات اثربخش در جهت ورود نقدینگی به بازار که باعث اطمینان سهامداران شود، صورت گیرد. در حال حاضر اخباری که در کشور در حال گردش است، درخصوص بودجه و مالیات شرکت‌هاست و اخباری که به نقدشوندگی بازار کمک کند، وجود ندارد. بازار در حال حاضر نیازمند یک محرک قوی است و برای سرعت گرفتن بازار، به سمت شاخص مثبت باید نقدینگی، اخبار مثبت، تحرک و برنامه‌ریزی وجود داشته‌باشد.

این تحلیلگر معتقد است، بازار سرمایه در روزهای آینده تحت‌تاثیر تغییرات قیمت ارز خواهد بود با توجه به اینکه نرخ ارز در روزهای پایانی سال میلادی افزایش پیدا می‌کند تورم قابل پیش‌بینی است؛ مگر آنکه رویکرد بانک‌مرکزی در سال جاری متفاوت باشد. همچنین با توجه به پایان فصل پاییز و شروع انتشار گزارش‌های ۹ ماهه شرکت‌ها، این انتظار وجود دارد که با توجه به سودآوری بسیاری از شرکت‌ها، قیمت‌ها در بازار افزایش یابد.

حاجعلی گفت: در نهایت پیش‌بینی می‌شود که رشد زیادی در بازار را شاهد نباشیم و بازار به روند قبلی خود (تعادل) ادامه دهد.

در این میان آنچه مهم است نقش سازمان بورس به‌عنوان آغازکننده و متولی جریان تجدید ارزیابی است که باید روشن‌تر شود. این روزها همه جا صحبت از تجدید است و اینکه قرار است شرکت‌ها را درگیر

کرده و فضای متفاوتی را رقم بزند.

وی ادامه داد: این موضوع موافقان و مخالفان بسیار زیادی را در دل بازار دارد، اما متأسفانه هنوز خبری از کارگروه و میز تجدید نیست و کدال نیز اطلاع‌رسانی نشده‌است. اگر بازار احساس کند که همه‌چیز در سطح خیر بوده و خبری از انتشار آن در کدال نیست، آرام‌آرام به این دسته از اخبار بی‌تفاوت می‌شوند. پس باید موضوع تجدید شرایط و مسائل آن هرچه سریع‌تر در کدال منتشر شود و در فضای رسمی نیز شاهد پیگیری و به‌ثمر نشستن آن باشیم.

بررسی صنعتی که خیال سبدهای بورسی را راحت کرده است

کانی غیرفلزی؛ کهریسک‌ترین صنعت سال

دنیای اقتصاد - علی قاسمی: در میان صنایع ربالی بازار یکی از عملکردهای مالی خوب را صنعتی به ثبت رسانده که موفق به ثبت بازدهی ۱۴درصدی شده است. این میزان بازدهی نسبت به شاخص کل و شاخص هم‌وزن، بازدهی معقولی به حساب می‌آید و موجب شده است این صنعت به یکی از صنایع پرتر بازار سرمایه تبدیل شود؛ چرا که وضعیت افزایش نرخ‌ها بسیار امیدوارکننده است. این صنعت شامل شیشه و فرآورده‌های نسوز است که در عین آنکه خبری در خصوص آن منتشر نمی‌شود، عملکرد خوبی داشته است.

کارنامه سبز این صنعت، بیشتر تحت‌تاثیر افزایش حقیقی مقدار تولید و فروش بوده است. بررسی گزارش‌های صنعت کانی‌های غیرفلزی نشان می‌دهد که سطوح درآمدی آن بسیار بالاتر از سال‌های قبل است و این صنعت به‌خوبی رکوردهای فروش را طی سال اخیر شکسته است. نسبت قیمت به سود نیز در این صنعت بالاتر از کل بازار است؛ چرا که بازار نسبت به این صنعت احساس امنیت بیشتری می‌کند و نرخ رشد سودآوری و چشم‌انداز آن نیز به طرز شگفت‌آوری بالاست. با این شرایط، می‌توان در میان نمادهای این صنعت، گزینه‌های مناسب و کم‌ریسکی را یافت.

◀ آبان‌ماه درخشان غیرفلزی‌ها

بررسی سطح تولید صنعت کانی‌های غیرفلزی در هشت‌ماه اخیر نشان می‌دهد که نمادهای «کهمدا» و «کاخک در مدت اخیر رشد تولید بیش از ۴۰ درصد را تجربه کرده‌اند. به نظر می‌رسد احیای برخی از خطوط تولید و راه‌اندازی تولید محصولات جدید سبب بهبود تولید در این شرکت‌ها شده است. آرامش ارزی طی سال جاری هم موجب رشد سودآوری بسیاری از صنایع کوچک شده است که این صنعت نیز از آنها مستثنی نیست و علاوه بر نزدیک شدن نرخ رشد فروش آنها به تورم، رشد حقیقی فروش نیز شرایطی بهتر را برای آنان فراهم کرده است. در میان ۱۴ نماد فعال صنعت کانی‌های غیرفلزی که سهام آنها در تابلوهای اصلی بورس و فرابورس معامله می‌شود، شنامد موفق نشدند سطح درآمد خود را طی هشت‌ماه اخیر بیشتر از تورم رشد دهند. «کرازی»، «کفرا»، «کاذر» جزو ۵شرکتی هستند که نتوانستند بهتر از تورم عمل کنند. این در حالی است که «کگاز»، ۱۱۹ درصد رشد فروش را در هشت‌ماه اخیر تجربه کرده است. «کهمدا» و «کیشیر» هم بیش از ۹۰ درصد رشد درآمد را در این مدت ثبت کردند. «کسرا» نیز ۴۸ درصد بهتر از هشت‌ماه قبل عمل کرده است. همچنان سطوح درآمدی این صنعت بالاتر از میانگین سال جاری است. با این حال، برخی از صنایع در آبان‌ماه عملکرد ضعیف‌تری را ثبت کرده و عرصه را به رقبای خود واگذار کردند، به طوری که «کسرا» و

◀ غیرفلزی‌ها؛ مطمئن‌ترین صنعت

صنعت کانی غیرفلزی، شامل ۱۶ نماد است که سه‌معدان سال مالی متفاوتی دارد. نماد «کهمدا» که سال مالی آن، منتهی به خرداد سال جاری بوده است. در پایان سال مالی خود، سود ۶۳۳میلیارد تومانی را برای سهامداران خود ساخت. با این حال، این شرکت پتانسیل سودآوری بالایی ندارد و احتمالاً با کاهش حاشیه سود همراه خواهد بود. رشد سودآوری احتمالی این نماد نیز ۲۰ درصد پیش‌بینی شده‌است که نسبت به سایر نمادهای بسیار پایین‌تر است. اما اگر سود ۷۶۱میلیارد تومانی در سال پایان خرداد سال آینده محقق شود، نسبت قیمت به سود آینده‌نگر این نماد ۴،۲۹ واحد خواهد بود. این نماد ریسک بسیار کمی دارد و احتمالاً با نوسان محدودی می‌تواند بازدهی به نسبت معقولی را نصیب هم‌راهان خود کند. سال مالی نماد «کفپارس» نیز در آذرماه

پیش‌بینی سود و نسبت‌های مالی آینده‌نگر صنعت کانی‌های غیرفلزی

نماد	نام شرکت	سال مالی	سود خالص (میلیارد تومان)	سود هر سهم (ریال)	رشد احتمالی سودآوری (درصد)	P/E forward	میانگین P/E تاریخی	ارزش بازار (میلیارد تومان)
کهمدا	شیشه همدان	۱۴۰۳/۰۳/۳۱	۷۶۱	۱،۰۵۵	۲۰	۴/۴۹	۷/۰۰	۳،۳۴۰
کرازی	کارخانجات تولیدی شیشه‌رازی	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۴۱	۲۸۹	۷۸	۵/۴۴	۱۰/۹۵	۴،۹۱۸
کفزوی	شیشه قزوین	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۲۷	۵،۷۹۰	۶۱	۵/۴۵	۷/۰۰	۴،۳۱۳
کی‌شیر	پشم‌شیشه‌ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۰۷	۲،۰۴۸	۱۳۵	۶/۵۱	۸/۵۵	۱،۹۳۷
کخاک	صنایع خاک‌چینی‌ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۶۰۶	۱،۹۶۰	۷	۲/۵۵	۸/۹۵	۵،۴۴۳
کاذر	فرآورده‌های نسوز آذر	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۰۳	۵۱۷	۰	۱۰/۹۳	۱۲/۰۰	۱،۱۱۲
کسرا	سرامیک‌های صنعتی اردکان	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۲۵۵	۱۸	۱۸	۱۰/۹۹	۱۴/۶۰	۲،۹۱۴
کمینا	شیشه‌سازی مینا	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۴۳	۱،۱۲۷	۳۹۶	۱۱/۷۹	۴۰/۸۰	۱،۷۳۳
کگاز	شیشه و گاز	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۲۸	۳،۸۶۰	۲۳۲	۱۲/۷۲	۱۹/۰۰	۳،۷۷۵
کفپارس	فرآورده‌های نسوز پارس	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۶۵	۴۰۰	۱۲	۱۴/۶۵	۱۹/۰۰	۹۶۴
کتوکا	تولیدی و خدمات صنایع نسوز توکا	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۱۸	۵۹۱	۵۲	۱۸/۶۰	۲۰/۶۵	۲،۶۴۶
کسرام	پارس سرام	۱۴۰۳/۰۶/۳۱	۴۵	۴۶۱	۲۲۴	۱۹/۷۴	۷۲/۰۰	۱،۰۲۰
کمرجان	بازرگانی و تولیدی مرجان کار	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۲۸	۲۵۵	۶۲	۲۰/۹۸	۲۹/۲۵	۸۸۸
کایزد	فرانسوز یزد	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۹	۵۵۴	۲۹	۲۱/۷۹	۲۰/۲۰	۸۶۳
کفرا	فرآورده‌های نسوز ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۱	۴۰۴	-۲۹	۲۵/۳۲	۱۶/۷۰	۲،۲۶۸
کسایا	سایپاشیشه	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۵۰	۱۸۹	۵۳	۱۶۶/۱۶	۱۳۹/۸۵	۸،۳۳۹
	مجموع		۴،۶۷۷		۵۰	۹/۹۸	۱۳/۰۰	۴۶،۶۶۹

۶ راهکار برای تقویت فرهنگ سرمایه‌گذاری

بازار سرمایه و نه بازار ملک و خودرو شود. البته نظام مالیاتی یا معافیت‌هایی که به بازار سرمایه می‌دهد می‌تواند به تحقق این هدف کمک کند.

◀ آموزش همگانی

این کارشناس بازار سرمایه، آموزش همگانی را چهارمین نکته در این باره برشمرد و گفت: تشویق و آموزش همگانی در قالب کلاس‌های آموزشی، ارائه برنامه‌های آموزشی در رسانه‌های جمعی، تهیه جزوات آموزشی و اقداماتی همچون اعطای اعتبار بیش از سرمایه اصلی به‌منظور تشویق مردم به سرمایه‌گذاری در بورس می‌تواند در هدایت سرمایه‌ها به سمت بازار سرمایه موثر باشد.

◀ ضرورت عمق بخشیدن به بازار سرمایه

صادقین گفت: پنجمین نکته، افزایش عمق بازار سرمایه از طریق تسهیل و تسریع فرآیند پذیرش شرکت‌ها در بورس و فرابورس و افزایش عرضه‌های اولیه، تنوع‌بخشی به ابزارهای مالی این بازار، افزایش سرمایه شرکت‌ها بالاخص از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌ها، اعطای معافیت مالیاتی به شرکت‌ها، تزریق پول به این بازار و... است. وی افزود: بازار سرمایه نسبت به بازار پول عمق چندانی ندارد و هرچقدر نتوان عمق بازار سرمایه را افزایش داد، کار سیاستگذاران برای هدایت سرمایه‌های خرد به سمت این بازار آسان‌تر خواهد بود.

یک کارشناس بازار سرمایه، الزام ناشران به پرداخت سود نقدی مجامع ظرف چهارماه از تاریخ تصویب در مجمع، بحث الکترونیکی شدن حق تقدم‌ها، الزام ناشران به افشای معاملات و تبادلات با دولت را از جمله اقدامات سازمان بورس دانست که به تقویت اعتماد عمومی در بازار سرمایه منجر شده است.

سرمایه ایران (سنا)، ضمن تاکید بر اهمیت تقویت اعتماد عمومی در بازار سرمایه، بیان کرد: تقویت اعتماد عمومی در بازار سرمایه به معنای حذف ریسک‌های این بازار نیست و سرمایه‌گذاران نباید بازار سهام را بازاری بدون ریسک مثل ابزارهای درآمد ثابت مقایسه کنند.

◀ اهمیت متغیرها و اتفاقات

این کارشناس بازار سرمایه گفت: متغیرها و اتفاقات مختلفی ممکن است اعتماد عمومی به بازار سرمایه را کاهش یا افزایش دهد که برخی از این اتفاقات بیرونی و در سطح کلان و برخی دیگر، مربوط به بازار سرمایه است.

◀ تقویت اعتماد عمومی

موسوی با اشاره به اتفاقاتی که سبب تقویت اعتماد عمومی می‌شود، گفت: در ماه‌های اخیر، درگیری‌های منطقه‌ای در خاورمیانه در بازار سرمایه فشار فروش ایجاد کرد؛ اما رویکرد سیاستمداران نشان داد منافع ملی در نظر گرفته شده و ایران بی‌دلیل درگیر جنگ نخواهد شد. از این‌رو، آرامش بازارها افزایش یافت و تحت‌تاثیر این رویکرد، اعتماد عمومی در بازار سرمایه نیز تقویت شد. همچنین در چند ماه گذشته، برخی مصوبات داخلی بازار

نماد	نام شرکت	سال مالی	سود خالص (میلیارد تومان)	سود هر سهم (ریال)	رشد احتمالی سودآوری (درصد)	P/E forward	میانگین P/E تاریخی	ارزش بازار (میلیارد تومان)
کهمدا	شیشه همدان	۱۴۰۳/۰۳/۳۱	۷۶۱	۱،۰۵۵	۲۰	۴/۴۹	۷/۰۰	۳،۳۴۰
کرازی	کارخانجات تولیدی شیشه‌رازی	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۴۱	۲۸۹	۷۸	۵/۴۴	۱۰/۹۵	۴،۹۱۸
کفزوی	شیشه قزوین	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۲۷	۵،۷۹۰	۶۱	۵/۴۵	۷/۰۰	۴،۳۱۳
کی‌شیر	پشم‌شیشه‌ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۰۷	۲،۰۴۸	۱۳۵	۶/۵۱	۸/۵۵	۱،۹۳۷
کخاک	صنایع خاک‌چینی‌ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۶۰۶	۱،۹۶۰	۷	۲/۵۵	۸/۹۵	۵،۴۴۳
کاذر	فرآورده‌های نسوز آذر	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۰۳	۵۱۷	۰	۱۰/۹۳	۱۲/۰۰	۱،۱۱۲
کسرا	سرامیک‌های صنعتی اردکان	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۲۵۵	۱۸	۱۸	۱۰/۹۹	۱۴/۶۰	۲،۹۱۴
کمینا	شیشه‌سازی مینا	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۴۳	۱،۱۲۷	۳۹۶	۱۱/۷۹	۴۰/۸۰	۱،۷۳۳
کگاز	شیشه و گاز	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۲۸	۳،۸۶۰	۲۳۲	۱۲/۷۲	۱۹/۰۰	۳،۷۷۵
کفپارس	فرآورده‌های نسوز پارس	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۶۵	۴۰۰	۱۲	۱۴/۶۵	۱۹/۰۰	۹۶۴
کتوکا	تولیدی و خدمات صنایع نسوز توکا	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۱۸	۵۹۱	۵۲	۱۸/۶۰	۲۰/۶۵	۲،۶۴۶
کسرام	پارس سرام	۱۴۰۳/۰۶/۳۱	۴۵	۴۶۱	۲۲۴	۱۹/۷۴	۷۲/۰۰	۱،۰۲۰
کمرجان	بازرگانی و تولیدی مرجان کار	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	۲۸	۲۵۵	۶۲	۲۰/۹۸	۲۹/۲۵	۸۸۸
کایزد	فرانسوز یزد	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۳۹	۵۵۴	۲۹	۲۱/۷۹	۲۰/۲۰	۸۶۳
کفرا	فرآورده‌های نسوز ایران	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۸۱	۴۰۴	-۲۹	۲۵/۳۲	۱۶/۷۰	۲،۲۶۸
کسایا	سایپاشیشه	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۵۰	۱۸۹	۵۳	۱۶۶/۱۶	۱۳۹/۸۵	۸،۳۳۹
	مجموع		۴،۶۷۷		۵۰	۹/۹۸	۱۳/۰۰	۴۶،۶۶۹

۴ اقدام مثبت در راستای حمایت از بورس

سرمایه همچون الزام ناشران به پرداخت سود نقدی مجامع ظرف چهارماه از تاریخ تصویب در مجمع، بحث الکترونیکی شدن حق تقدم‌ها، الزام ناشران به افشای معاملات و تبادلات با دولت و تاثیر این روابط بر سود و زیان شرکت‌ها و... هم از جمله اقدامات سازمان بورس بوده که موجب تقویت اعتماد عمومی به بازار سرمایه شده است.

سرمایه ایران (سنا)، ضمن تاکید بر اهمیت تقویت اعتماد عمومی در بازار سرمایه، بیان کرد: تقویت اعتماد عمومی در بازار سرمایه به معنای حذف ریسک‌های این بازار نیست و سرمایه‌گذاران نباید بازار سهام را بازاری بدون ریسک مثل ابزارهای درآمد ثابت مقایسه کنند.

◀ اهمیت متغیرها و اتفاقات

این کارشناس بازار سرمایه گفت: متغیرها و اتفاقات مختلفی ممکن است اعتماد عمومی به بازار سرمایه را کاهش یا افزایش دهد که برخی از این اتفاقات بیرونی و در سطح کلان و برخی دیگر، مربوط به بازار سرمایه است.

◀ تقویت اعتماد عمومی

موسوی با اشاره به اتفاقاتی که سبب تقویت اعتماد عمومی می‌شود، گفت: در ماه‌های اخیر، درگیری‌های منطقه‌ای در خاورمیانه در بازار سرمایه فشار فروش ایجاد کرد؛ اما رویکرد سیاستمداران نشان داد منافع ملی در نظر گرفته شده و ایران بی‌دلیل درگیر جنگ نخواهد شد. از این‌رو، آرامش بازارها افزایش یافت و تحت‌تاثیر این رویکرد، اعتماد عمومی در بازار سرمایه نیز تقویت شد. همچنین در چند ماه گذشته، برخی مصوبات داخلی بازار

این تحلیلگر گفت: طبیعتاً هیجان در بازارها مخالف شعار سال- کنترل تورم ورشد تولید- است، اگر بخواهند بازار را حرکت دهند با وجود میزان بالای نقدینگی در کشور کنترل تورم ممکن نیست، بنابراین در ادامه انتظار حرکت قابل توجهی را از بازار نداریم. از طرفی رفتار غیرمنطقی از سوی سیاستگذار نیز انتظار نمی‌رود. در حال حاضر سیاستگذار تمام تلاشش را بر این گذاشته تا بازارها را آرام نگه دارد و به این وسیله نقدینگی افسارگسیخته را کنترل کند. در این میان اما سهامداران کوتاه‌مدت می‌توانند از نوسانات جزئی بازار سود ببرند.

چه کشورهایی از پرداخت مالیات به ایران فرار می کنند؟

یک موسسه تحقیقاتی بین المللی به نام شبکه عدالت مالیاتی گزارشی درباره فرار شرکت های چندملیتی و افراد حقیقی از پرداخت مالیات به دولت ها با سوءاستفاده از خلاهای بین المللی منتشر کرده است. بررسی های این موسسه نشان می دهد اگر جامعه جهانی به توافقی برای بستن راه های فرار مالیاتی در سطح بین المللی دست پیدا نکند، طی ۱۰ سال آینده ۴٫۸ تریلیون دلار درآمد مالیاتی از جیب دولت ها می رود یعنی افراد حقیقی و به ویژه شرکت های چندملیتی با سوءاستفاده از عدم هماهنگی و همکاری دولت ها هر سال از پرداخت ۴۸۰ میلیارد دلار مالیاتی که باید به دولت های محل فعالیت خود بپردازند، فرار می کنند. افراد حقیقی و شرکت های چندملیتی با استفاده از خلاهای اطلاعاتی فرامرزی و پنهان کردن جریان های درآمدی خود بین این خلاها هر سال از پرداخت میلیاردها دلار مالیات فرار و مردم کشورهای مختلف را از درآمدهای سرشار مالیاتی محروم می کنند. میزان فرار مالیاتی فرامرزی در سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۴۸۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است و اگر رشد اقتصاد جهان در سطح سال ۲۰۲۳ باقی بماند، پیش بینی می شود تا ۱۰ سال آینده ارزش کل فرار مالیاتی فرامرزی به ۴٫۸ تریلیون دلار برسد. این گزارش در ادامه توصیه کرده است با تدوین مقررات و استانداردهایی در سطح جهانی از طریق کنوانسیون مالیات سازمان ملل برای حذف فرارهای مالیاتی فرامرزی اقدام شود، در این زمینه باید یک نهاد ویژه مالیاتی در ساختار سازمان ملل پایه گذاری شود. بر اساس این گزارش، کشورهای توسعه یافته و با درآمد بالا بیشترین زیان را از این ناحیه متحمل می شوند، اما کشورهای با درآمد پایین به نسبت کل درآمدهای مالیاتی خود زیان عمیق تری را تجربه می کنند. شرکت های چندملیتی مقصر اصلی این داستان هستند، این شرکت ها حدود یک سوم کل تولید اقتصادی جهان، نصف کل صادرات جهان و تقریباً یک چهارم اشتغال در جهان را در اختیار دارند. بنابراین موضوع فرار مالیاتی این شرکت ها باید در اولویت نخست دستور کار بین المللی در حوزه اقتصاد باشد. این شرکت ها هر سال ۱٫۱۵ تریلیون دلار از سود خود را پنهان می کنند و به این ترتیب از پرداخت ۳۱۱ میلیارد دلار مالیات مستقیم به دولت های محل فعالیت خود فرار می کنند. ۱۶۹ میلیارد دلار فرار مالیاتی فرامرزی نیز مربوط به افراد ثروتمند است.

شرکت های چندملیتی ثبت شده در انگلیس و قلمروهای وابسته به آن پایگاه فرار مالیاتی فرامرزی هستند. میزان فرار مالیاتی این شرکت ها معادل ۲۷ درصد کل فرار مالیاتی فرامرزی در جهان است. کشورهای انگلیس و سرزمین های آقاریش، هلند، لوکزامبورگ و سوئیس نیز به عنوان محور فرار مالیاتی شناخته شده اند؛ به طوری که ۵۲٫۴ درصد از کل فرار مالیاتی فرامرزی در جهان مربوط به شرکت های ثبت شده در این کشورها هستند.

این گزارش در ادامه برآوردهای از میزان زیان کشورهای مختلف از جمله ایران از فرار مالیاتی شرکت های چندملیتی ارائه داده است. بر اساس محاسبات انجام شده رقم فرار مالیاتی این شرکت ها در ایران سالانه ۱۷٫۵ میلیون دلار است. این شرکت ها با پنهان کردن حدود ۷۰ میلیون دلار از سود فعالیت های خود در ایران با سوءاستفاده از خلاهای مالیاتی در اقتصاد جهانی، دولت ایران را از درآمد مالیاتی ۱۷٫۵ میلیون دلاری محروم می کنند. میزان فرار مالیاتی فرامرزی در برخی کشورهای دیگر عبارت است از: الجزایر ۸٫۶ میلیون دلار، مصر ۲۶۲ میلیون دلار، هند ۳۱۱ میلیارد دلار، عراق ۴۸۸ میلیون دلار، کویت ۳۲٫۹ میلیون دلار، عمان ۱۳۲٫۶ میلیون دلار، قطر ۱۰۱ میلیون دلار، عربستان و امارات متحده، کره جنوبی ۲۶۴ میلیون دلار، فرانسه ۲۷٫۷ میلیارد دلار، آلمان ۱۶۲ میلیارد دلار، ایتالیا ۵۷٫۵ میلیارد دلار، روسیه ۹۶۵ میلیارد دلار و آمریکا ۱۲۹ میلیارد دلار. **نتیجه**

خبر بد برای اقتصاد جهان؛ آیا اژدهای زرد با رکود دست و پنجه نرم می کند؟

تورم چین در کف سه سال

دنیای اقتصاد: به گفته اداره آمار چین در روزهای اخیر، تورم این کشور در ماه نوامبر انتظارات را نآید کرده و به منفی ۰٫۵ درصد رسید. تورم سالانه چین در ماه گذشته منفی ۰٫۲ درصد به ثبت رسیده بود و تحلیلگران پیش بینی می کردند که این رقم در ماه اخیر به منفی ۰٫۱ درصد خواهد رسید. اما شواهد گویای آن است که کاهش چشمگیر هزینه های مواد غذایی به ویژه گوشت خوک سبب شد تا نرخ تورم از برآوردها ۰٫۲ واحد درصد کاهش بی تر شود.

از سوی دیگر تورم هسته (بدون در نظر گرفتن قیمت انرژی و مواد غذایی) در سطح سابق خود یعنی ۰٫۶ درصد باقی ماند. تحلیلگران در خصوص این امر اعلام کردند که تورم گرچه هزینه های حمل و نقل و آموزش شیب کاهش به خود گرفتند، اما باید گفت که هزینه ها در بخش مسکن، سلامت و بهداشت در سطوح سابق خود باقی مانده و هزینه های پوشاک، گردشگری و تفریح به خود گرفته است. کاهش چشمگیر هزینه ها در برخی از بخش ها سبب شد تا تورم سالانه چین به پایین ترین سطح خود از نوامبر ۲۰۲۰ برسد.

داده های تورمی

با نزول شاخص قیمت مصرف کننده به پایین ترین

سطح خود در ۳ سال اخیر، تحلیلگران به ارقام منتشر شده در خصوص نوسانات قیمتی در بخش کالا و خدمات نگاه می انداختند. بررسی ها حاکی از آن است که تورم مواد غذایی در ماه نوامبر با افت ۰٫۲ واحد درصدی خود به منفی ۴٫۲ درصد رسید. در این میان تورم آموزش نیز با افت ۰٫۵ واحد درصدی به ۱٫۸ درصد و تورم در بخش حمل و نقل نیز با افت ۱٫۵ واحد درصدی خود رقمی معادل منفی ۲٫۴ درصد را به ثبت رساند. اما در این میان تورم مسکن و سلامت و بهداشت به ترتیب در سطوح سابق خود یعنی ۰٫۳ و ۱٫۳ درصد باقی ماندند. اما تورم بخش پوشاک بر خلاف بخش های دیگر، شیب صعودی به خود گرفته و با رشد ۰٫۲ واحد درصدی خود به سطح ۱٫۳ درصد صعود کرد.

در نتیجه نوسانات مذکور تورم سالانه به منفی ۰٫۵ درصد رسید و تورم هسته سطح ۰٫۶ درصدی خود را حفظ کرد.

اقتصاد چین در مرحله بحرانی

موسسه مودیز در روزهای اخیر چشم انداز خود را در خصوص رتبه اعتباری چین کاهش داد و تأکید کرد: «اقتصاد این کشور در مرحله بحرانی قرار دارد. این درحالی است که مقامات و سیاستگذاران این کشور اعلام کردند که با سیاست های پولی و مالی خود به بهبود اقتصاد چین کمک خواهند کرد.» شواهد نشان می دهد که بازار مسکن و مستغلات این کشور همچنان در آشفتگی به سر می برد، قیمت های مصرف کننده در سال جاری تحت تأثیر کاهش قیمت گوشت خوک در ماه نوامبر به منفی ۴٫۲ درصد رسید. واردات در این ماه ۰٫۶ درصد کاهش یافت، دولت نرخ های وام های کلیدی را کاهش داد و اوراق قرضه جدید را برای حمایت از رشد منتشر کرد؛ اما اقدامی در جهت حمایت از توسعه دهندگان این کشور انجام نداده است

و در آخر با نزول تورم به سطح ۰٫۵ درصدی شی جین پینگ هشدار داد که اقتصاد چین همچنان در مرحله بحرانی قرار دارد که باید سیاست مناسبی در خصوص بهبود این شرایط اتخاذ شود. بر اساس گزارش مودیز، استفاده چین از محرک های مالی برای حمایت از دولت های محلی و شرکت های دولتی خطرات منفی برای اقتصاد کشور ایجاد می کند. این تغییر نظر زمانی اتفاق افتاده است که تعمیق آشفتگی بخش املاک چین باعث تغییر به سمت محرک های مالی شده است؛ به طوری که این کشور استقراض را به عنوان یک اقدام اصلی برای تقویت اقتصاد خود افزایش داده است. این مساله نگرانی ها را درباره سطح بدهی چین افزایش داده، درحالی که یکن در مسیر انتشار بی سابقه اوراق قرضه در سال جاری است.

پیش بینی رشد ۴ درصدی

چین در سال جاری برای مقابله با چالش های اقتصادی متعدد تلاش می کند و یکن تحت فشار برای مقابله با «کاهش رشد در بخش املاک کشور» و «بحران بدهی در استان های ضعیف تر» و «کاهش سرعت رشد اقتصادی» است. مودیز آخرین رتبه اعتباری چین را در سال ۲۰۱۷ از Aa3 به A1 تقلیل داده بود؛ چرا که احتمال افزایش شدید بدهی در کل اقتصاد و تأثیر آن بر امور مالی دولت وجود داشت. این تجدید نظر نخستین کاهش رتبه بدهی چین از سال ۱۹۸۹ بود. بر اساس پیش بینی مودیز، رشد تولید ناخالص داخلی چین در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵

پیش بینی معاون سازمان برنامه و بودجه از بازار ارز

معاون سازمان برنامه و بودجه گفت: با استمرار سیاست مالی و پولی در بودجه سال آینده، آرامش و ثبات در اقتصاد حفظ می شود و سرمایه هایی که در بازارهای دیگر وجود دارد به سمت بازار سرمایه و بخش های مولد حرکت می کند، پیش بینی کارشناسان بازار سرمایه نشان می دهد که با ثبات بازار ارز، نرخ تورم نیز در کانال های فعلی حفظ می شود.

به گزارش سازمان برنامه و بودجه، سعید شوال پور، معاون سازمان برنامه و بودجه گفت: سیاست های اقتصادی دولت و بانک مرکزی مبتنی بر این است که آرامش و ثبات در بازارها به ویژه بازار ارز حاصل شود؛ لذا با سیاست مالی اتخاذ شده در بودجه سال آینده انتظار می رود حرکت پول از سایر بازارها به بازار سرمایه تسریع و تسهیل شود و پیش بینی این است که رشد اقتصادی همان طور که در ۶ ماه اول امسال ۵٫۷ درصد بوده، در صورت تداوم سیاست های پولی و مالی و اتخاذ راهکارهایی که در برنامه هفتم اندیشیده شده است، در سال ۱۴۰۳ نیز در همین بازه باقی خواهد ماند. او به تشریح رویکردهای سیاست های مالی و پولی بودجه ۱۴۰۳ پرداخت و گفت: یکی از سوالاتی که در ارتباط با لایحه بودجه ۱۴۰۳ مطرح می شود این است که سیاست انتقالی مالی در بودجه سال آینده، چه تأثیری روی بخش حقیقی اقتصاد و همین طور روی بازار بورس و اوراق بهادار خواهد داشت؟ نکته حائز اهمیت این است که فضای بورس و بازار سرمایه بیش از هر چیزی در اقتصاد به آرامش و عدم تلاطم در بازارهای دیگر بستگی دارد، یعنی چنانچه بازارهای دیگر که در اقتصاد اصطلاحاً به بازارهای موازی معروف هستند، به خاطر تغییرات قیمت و افزایش تورم و افزایش نرخ ارز دچار بی ثباتی و تلاطم شوند، به طور طبیعی و همچنین برای پول از بازار سرمایه به سمت بازارهای دیگر خواهیم بود. معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه تصریح کرد:

تداوم ثبات بازار ارز منجر به کاهش نرخ تورم می شود

شوال پور تأکید کرد: پیش بینی کارشناسان بازار سرمایه نشان می دهد با ثبات بازار ارز، نرخ تورم نیز در کانال های فعلی حفظ می شود؛ لذا در ماه های آینده شاهد رشد بازار سرمایه خواهیم بود و نقش مکمل سیاست گذار پولی که بانک مرکزی است در انضباط بخشی به بازار پول و سرمایه را حفظ کند. بانک ها است که این امر کمک بیشتری به رشد شاخص بورس و رونق بازار سرمایه خواهد کرد.

معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه با اشاره به دغدغه منتقدان مبنی بر افزایش سهم مالیات نسبت به سال ۱۴۰۲ خاطر نشان کرد: واقعیت این است که نرخ های مالیاتی تغییری نداشته و این افزایش مالیات ناشی از شناسایی مودیان جدید و جلوگیری از فرارهای مالیاتی است که باعث هزینه سازی مالیاتی و افزایش قیمت ها می شود و در نتیجه برآورد ما نشان می دهد که بودجه ۱۴۰۳ برای فعالیت شرکت ها و سود شرکت ها اثر منفی نخواهد داشت و افزایش سودآوری شرکت ها یک خبر خوب و مثبت برای بازار سرمایه و همچنین برای فضای کسب و کار است. او اضافه کرد: برای شرکت های دولتی و خصوصی هیچ گونه نگرانی نباید وجود داشته

سیاست های اقتصادی دولت و بانک مرکزی بر این است که یک آرامش و ثبات در بازار ارز حاصل شود و نرخ تورم ماهانه نیز روی کانال مشخص تثبیت شده است؛ لذا با استمرار سیاست مالی و پولی در بودجه سال آینده، این آرامش و ثبات در اقتصاد حفظ می شود و سرمایه هایی که در بازارهای دیگر وجود دارد به سمت بازار سرمایه و بخش های مولد حرکت می کند. او با اشاره به نقش بانک مرکزی در سیاست گذاری پولی گفت: بانک مرکزی در ماه های اخیر با کنترل ترانزاکشن بانک ها تلاش کرده است، توازن حرکت پول بین دو بازار پول و سرمایه را حفظ کند. این سیاست موجب کنترل نقدینگی شد و در نتیجه ثبات نگه داشتن تورم در یک کانال مشخص، منجر به کاهش هزینه های جاری می شود.

معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه یکی از مباحثی که در ارتباط با بودجه سال ۱۴۰۳ مطرح می شود این است که آیا این بودجه با هدف تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی برنامه هفتم سازگار است یا خیر گفت: بر اساس برنامه هفتم توسعه، هدف اقتصاد رسیدن به رشد اقتصادی ۸ درصدی است و سال ۱۴۰۳ اولین سال اجرای برنامه هفتم توسعه است. از طرفی یکی از تمایزهای برنامه هفتم نسبت به برنامه های قبل، توجه به تأمین مالی است. رشد یعنی در اصول مختلف برنامه هفتم راهکارهای مختلفی برای جذب منابع مالی و تحقق رشد اقتصادی ۸ درصد پیش بینی شده است. او افزود: طبق اصول برنامه هفتم توسعه با تغییر ارتباط مالی دولت با شرکت نفت و همچنین تغییر نوع ورود و نقش آفرینی صندوق توسعه ملی در اقتصاد و ورود آن به عرصه تأمین مالی توسعه میادین نفتی، ارائه راهکارهایی برای جلب مشارکت مردم در بازار سرمایه زمینه برای رونق و رشد اقتصادی فراهم می شود.

او گفت: فعالان بازار و همه کسانی که دارای سابقه و تجربه در اقتصاد هستند به این نکته واقفند که لزوماً افزایش هزینه های دولت به مفهوم رشد اقتصادی نخواهد بود. ضمن اینکه آنچه در بودجه دولت اثر مستقیم روی رشد دارد، طرح های تملک دارایی سرمایه ای و طرح های عمرانی است. / **اقتصادنیوز**

آکادمی دنیای اقتصاد برگزار می کند

آکادمی دنیای اقتصاد
آموزش و مشاوره

وبینار "چگونه از ریزش مشتری جلوگیری کنیم؟"

زمان: سه شنبه ۲۱ آذر ۱۴۰۲
مدت دوره: ۸ ساعت (آنلاین)

مدرس: محمد بلوریان تهرانی

وبینار "مدیریت خرید و سفارشات خارجی"

زمان: پنجشنبه ۲۳ آذر ۱۴۰۲
مدت دوره: ۱۰ ساعت (آنلاین)

مدرس: نوید تکشی

دوره "اصول بنیادین و مهارت های قرارداد نویسی"

(از زاویه حقوقی، اخلاقی، روانشناسی و اقتصادی)

زمان: سه شنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۲
مدت دوره: ۸ ساعت (حضوری)

مدرس: مسعود منشدی

وبینار "آشنایی با قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم"

زمان: سه شنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۲
مدت دوره: ۸ ساعت (آنلاین)

مدرس: حمید محمد عظیمی

برای ثبت نام به قسمت تقویم آموزشی سایت آکادمی دنیای اقتصاد LMS.DEN.IR مراجعه فرمایید

تهران، خیابان قائم مقام فرراهانی،
ضلع شمالی میدان شجاع، پلاک ۱۰۸
آکادمی دنیای اقتصاد

«آب امامتی است الهی، پس با صرفه جویی در آن، امامتداری صالح باشیم.»

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای

شرکت آب و فاضلاب خراسان جنوبی در نظر دارد:
مناقصه « تأمین، آبگیری، حمل و توزیع آب با تانکرهای آب رسانی سیاردر روستاها و شهرهای نیازمند استان » به شماره مناقصه ۶۷-۱۴۰۲ از طریق سامانه تدارکات الکترونیک برگزار نماید.
تأمین کنندگان مناقضی می توانند برای دریافت اسناد مناقصه از تاریخ: ۰۹/۲۱/۱۴۰۲ لغایت ۰۹/۲۳/۱۴۰۲ به سامانه تدارکات الکترونیک دولت <http://setadiran.ir> مراجعه نمایند و جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت شرکت به نشانی <http://www.abfa-khj.ir> یا با پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات <http://iets.mporg.ir> مراجعه و یا با شماره تلفن ۰۵۶۳۲۲۱۴۷۳۳-۰۵۶۳۲۱۰۳۲۰۰ تماس حاصل فرمایید.

دفتر حقوقی و فاضلاب استان خراسان جنوبی
شناسه آگهی ۱۶۲۰۴۵۸

بحران ایران منهای پارس جنوبی

دکتر ابوالفضل سماواتی - کارشناس حوزه نفت و گاز

در حال حاضر ایران از لحاظ برخورداری از منابع انرژی فسیلی، یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان محسوب شده و از منظر حجم ذخایر نفت و گاز در دنیا در جایگاه نخست قرار دارد. از طرفی سهم عمده سبد انرژی اولیه کشور را گاز طبیعی و نفت خام تشکیل داده؛ لذا بخش زیادی از تولیدات این حوزه در داخل کشور مصرف می‌شود. مطابق با داده‌های مقامات وزارت نفت و شرکت نانکرترکز، در حال حاضر صادرات نفت ایران در خوشبینانه‌ترین حالت، تقریباً یک‌میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه در روز است.

به این ترتیب، تمامی تولیدات هیدروکربنی در کشور شامل نفت خام، گاز طبیعی، میعانات گازی و… صرف مصارف داخلی از جمله خوراک پالایشگاه‌ها، پتروشیمی‌ها و نیروگاه‌ها، نیازمندی‌های بخش صنعت و بخش خانگی و… می‌شود و عملات‌نهایتاً یک‌میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه در روز نفت‌خام به‌عنوان مازاد انرژی کشور است که صادر می‌شود.

از سوی دیگر، از میدان گازی پارس جنوبی به‌طور متوسط ۶۷۰ میلیون مترمکعب در روز گاز طبیعی تولید می‌شود که این حجم از گاز طبیعی از لحاظ ارزش حرارتی تقریباً معادل ۴ میلیون بشکه نفت خام است. همچنین به‌طور متوسط روزانه ۷۰۰ هزار بشکه میعانات گازی به‌عنوان ارزشمندترین محصول یک میدان گازی (میعانی) از میدان پارس جنوبی استحصال می‌شود که در حال حاضر بخش اعظم این محصول ارزشمند به‌عنوان خوراک پالایشگاه ستاره خلیج فارس و مجتمع‌های پتروشیمی مورد استفاده قرار می‌گیرد و ظرفیت باقی‌مانده آن صادر می‌شود. با توجه به سهم ۵۰ درصدی تولیدات میدان گازی پارس جنوبی از کل سبد انرژی کشور، می‌توان دریافت که نقش این میدان مشترک در امنیت انرژی کشور بی‌بدیل است.

افت تولید از مخازن گازی به دلایلی چون گذر از نیمه عمر چاه‌ها و افت فشار مخازن، مسدودشدن مسیر چاه‌ها به‌وسیله میعانات تشکیل شده، مهاجرت گاز و… اسری طبیعی است که در طول عمر همه مخازن هیدروکربنی رخ می‌دهد. مشاهدات میدانی نشان می‌دهد، افت تولید از میدان پارس جنوبی نیز آغازشده و پیش‌بینی رفتار مخزن براساس مدل‌های موجود، حاکی از افت تولید سالانه ۲۸ میلیون مترمکعب در روز (معادل تولید یک فاز استاندارد پالایشگاه‌های پارس جنوبی) در سال‌های پیش‌روست. با توجه به آنکه نیمی از سبد انرژی کشور از پارس جنوبی تامین می‌شود، افت تولید شدید این میدان در سال‌های آتی و کاهش سهم محصولات آن از سبد انرژی ایران، تراز انرژی کشور را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. با توجه به آنکه محصولات تولیدی از پارس جنوبی معادل ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز است و صادرات روزانه نفت ایران تنها یک‌میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه است؛ لذا با کاهش تولید این میدان، ایران به‌رغم داشتن رتبه نخست دارندگان ذخایر نفت و گاز در دنیا، به‌تدریج به‌عنوان یک کشور واردکننده انرژی در جهان شناخته خواهد شد.

در این صورت، تنها راهکار جبران کمبود انرژی و ایجاد تعادل در تراز انرژی کشور، واردات نفت یا گاز طبیعی خواهد بود که این مهم با چالش‌های جدی روبه‌روست. چالش اول، تامین مالی جهت واردات این حجم بالا از نفت و گاز به کشور است. کشورهای که از داشتن منابع زیرزمینی درآمدهای هنگفت آن محروم بوده‌اند، نه‌تنها با توسعه بخش‌های مولد مانند صنعت، کشاورزی، گردشگری و…، قدرت‌تأمین مالی برای واردات انرژی موردنیاز خود را فراهم کرده‌اند، بلکه توانسته‌اند بخش بزرگی از مصارف خود را از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر تامین کرده و تقاضای خود برای سوخت توسعه فسیلی را مدیریت کنند. اما در ایران، با آنکا به درآمدهای نفتی و عدم توسعه دیگر بخش‌های مولد، اساساً درآمدهای انرژی کشور متکی به درآمدهای نفتی است و حذف این درآمدها و اضافه‌شدن هزینه سنگین واردات انرژی، خارج از تاب‌آوری اقتصاد کشور بوده و عملاً غیرممکن است.

اما چالش دوم، در خصوص امکان‌پذیری راهکارهاست. براساس سیاستگذاری دولت، هر ساله برای افزایش و بازپرس فراوانی منابع گازی، ذائقه مصرف انرژی کشور از سوخت‌های مایع مانند نفت سفید، گازوئیل و… به گاز طبیعی تغییر کرده و ساختار سیستم گرمایش خانگی، سوخت خودروها و ماشین‌آلات صنایع براساس سوخت گاز طبیعی شکل گرفته و تغییر دوباره این ساختار به مصرف‌کننده سوخت‌های مایع بسیار پرهزینه و زمانبر است؛ لذا جایگزینی گاز تولیدی از پارس جنوبی با سوخت‌های مایع امکان‌پذیر نبوده و تنها راهکار، واردات گاز طبیعی خواهد بود. این در حالیست که با فرض یافتن گاز ظرفیت تولیدی آن مازاد در خارج از کشور، انتقال این حجم از گاز طبیعی با توجه به مأمیت آن، نیازمند زیرساخت‌های وسیع از جمله خطوط لوله گسترده و سرمایه‌گذاری‌های هنگفت است.

پرواضح است که غلبه بر چالش‌های ذکرشده، حداقل در کوتاه‌مدت و میان‌مدت امکان‌پذیر نیست. این در حالیکست که موضوع امنیت انرژی برای هر کشوری در سطح موضوعات امنیت ملی بوده و عدم‌تأمین انرژی موردنیاز حتی برای یک‌بازه زمانی کوتاه، کشورها را با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد کرد. وضعیتی که توصیف شد حاصل سیاستگذاری نادرست حاکمیت در افزایش وابستگی شدید نیازهای استراتژیک کشور به یک میدان گازی است. در سه دهه گذشته همگان گمان می‌کردند که ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین دارنده ذخایر نفت و گاز جهان، دارای منابع سرشار و لاپتئاهی است و گاز طبیعی می‌تواند به‌عنوان یک منبع انرژی پایدار، جایگزین منابع انرژی دیگر شود؛ لذا سبد انرژی کشور را تا ۷۵ درصد به گاز وابسته کردند و گاز را تا درودست‌ترین روستاها در گرمسیرترین نواحی کشور نیز رساندند. حال فارغ از هر آنچه تاکنون رخ داده‌است، سوال کلیدی آن است که با این حجم از تقاضای گاز و وابستگی شدید بخش‌های مختلف کشور به تولیدات پارس جنوبی، هم اکنون سیاست و راهکار صحیح چیست؟ سیاست‌ها را می‌توان در دو بخش عرضه و تقاضای گاز جست‌وجو کرد. در بخش تقاضای انرژی، سرمایه‌گذاری در زمینه جایگزینی تجهیزات فرسوده با تجهیزات کارا و به‌روز در صنایع و سیستم گرمایشی بخش خانگی، اصلاح الگوی مصرف انرژی در کشور و واقعی کردن قیمت حامل‌های انرژی می‌تواند از جمله اقدامات سیاستگذاران در این حوزه باشد. به‌رغم آنکه مدیریت تقاضا می‌تواند در کمک به رفع ناترازی انرژی در کشور کمک شایانی کند، اما

موضوع این‌یادداشت چالش‌های پیش‌روی بخش عرضه انرژی است. غلبه بر چالش‌های پیش‌رو در بخش عرضه، نیازمند تصمیمات عاجل و اساسی در سطح نظام تصمیم‌سازی کلان و نه در سطح دولت و وزارت نفت است. بحران قریب‌الوقوع پارس جنوبی، می‌تواند تبعات اقتصادی، اجتماعی و حتی امنیتی برای کشور داشته‌باشد. اجرای تاسیسات فشارافزایی در پارس جنوبی، حیاتی‌ترین اقدام ممکن است که با اجرای آن می‌توان تا چندسال کاهش شدید تولید از میدان را به تعویق انداخت. نیاز به استفاده از تجهیزات و تکنولوژی‌های خاص و به‌روز دنیا در ساخت کمپرسورها و سکوها فشارافزایی و حجم بالای سرمایه‌گذاری موردنیاز از ویژگی‌های این پروژه است که با توجه به تحریم‌های بین‌المللی موجود، ادامه کار را با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد کرد. از جمله دیگر راهکارهای تقویت بخش عرضه گاز، حفاری چاه‌های درون‌میدانی (Infill) در میدان پارس جنوبی و توسعه میدانی‌های گازی جدید در اطراف این میدان از جمله میدانی گازی بلال، فرژاد، کیبش و پارس شمالی است که گاز تولیدی از آنها می‌تواند تاحدی کاهش تولید از میدان پارس جنوبی را جبران کند.

فراموش نکنیم که برای حفظ میدانی که نفس صنایع، بخش خانگی، اقتصاد و امنیت به حیات آن وابسته است، فرصت چندانی باقی‌نمانده است و در صورت عدم‌مسجح ملی برای این مهم و عدم سرمایه‌گذاری در آن، در سال‌های نه‌چندان دور، چندین برابر این سرمایه را باید برای واردات انرژی صرف کنیم البته اگر توانیم بر چالش‌های پیشتر گفته‌فت، فائق آییم!

بازار نفت

تحسین روس‌ها از فاز ۱۱ پارس جنوبی

رئیس جمهوری گفت: در سفر اخیر بنده به مسکو، روس‌ها عملیات مهندسی ایران در طرح توسعه فاز ۱۱ میدان گازی مشترک پارس جنوبی را تحسین و آن را کار بزرگی که با توان متخصصان ایرانی انجام شده‌است قلمداد کردند. به گزارش «شانا»، سیدابراهیم رئیسی در ادامه برنامه‌های دومین سفر دولت مردمی به استان البرز در نشست مشترک شورای برنامه‌ریزی و توسعه و فعالان اقتصادی استان با بیان اینکه در سفر روز پنج‌شنبه (۱۶ آذرماه) به مسکو فردی به من گفت؛ چرا برخی مسائل کشور خود را توضیح نمی‌دهید، اظهار کرد: این فرد بیان کرد کاری که متخصصان ایرانی در طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی انجام داده‌اند کار بزرگی است. وی افزود: این کار ریسک بزرگی بود، نخست زمان

راه‌اندازی این فاز را از چهار تا پنج سال به یک‌سال‌ونیم کاهش داد، همچنین راه‌اندازی آن نیز کار بزرگی بود، زیرا شرکت‌هایی همچون توتال و شل برای تکمیل این پروژه به ایران آمدند، اما آن را رها کردند و کار به کارشناسان ایرانی واگذار شد. رئیس‌جمهوری با بیان اینکه جابه‌جایی سکو کار آسانی نیست، تصریح کرد: همان بچه‌هایی که زیر آفتاب سوزان در پارس جنوبی کار می‌کنند، مردانه ایستادند و کار کردند و ریسک را پذیرفتند و فاز ۱۱ پارس جنوبی را تکمیل کردند. رئیسی اظهار کرد: باید برای انجام کارهای بزرگ کمی خطرپذیری کرد. یکی از مولفه‌های قدرت این است که جوان، فعال اقتصادی، مدیر و کارشناس مادتس و دلش نلرزد، خطرپذیر باشد و وارد میدان شود.

چرا با وجود تثبیت و روند افزایشی تقاضا، بهای نفت سیر صعودی به خود نمی‌گیرد؟

بودجه‌نویسی در گروه ۵ سناریوی نفتی

دنیای اقتصاد - حمید ملازاده: با توجه به فرار سیدن فصل بودجه‌نویسی، ترسیم دور‌نمای بهای نفت خام برای اقتصاد ایران اهمیت بسزایی داشته. لذا اشراف‌به سناریوهای متفاوت نفتی و مدنظر قراردادن آنها در شرایط حاضر در اولویت قرار می‌گیرد. دولت پیش‌بینی کرده در طول سال آینده هر بشکه نفت را به قیمت ۷۰ دلار صادر کند که با توجه به پیش‌بینی موسسات بین‌المللی، قیمتی واقع‌بینانه‌تر نسبت به سال‌های گذشته به نظر می‌رسد. باید دقت داشت که تبیین قیمت یابین نفت می‌تواند پیش‌بینی درآمدهای دولت را با خدشه همراه سازد که به‌معنای ریسک تأمین مالی پروژه‌های عمرانی است. اما پیش‌بینی قیمت‌های بالاتر از واقعیت، ریسک بزرگ‌تری است که احتمال کسری بودجه و هزینه‌های تورمی مرتبط با آن را در بر دارد. اگر چه باید حجم تولید و صادرات نفت را نیز در این خصوص مدنظر قرار داد.

به‌رغم اینکه چشم‌انداز تقاضای نفت در بلندمدت افزایشی به‌نظر می‌رسد، سیر نزولی بهای این کالا در بازارهای جهانی همچنان ادامه دارد و وضعیت سردرگمی را به‌وجود آورده است. هر دو شاخص اصلی نفت خام یعنی وست‌تگزاس اینتر میدیت آمریکا و برنت در روز پنج‌شنبه ۷ ستمبر به پایین‌ترین حد خود (۷۰ تا ۷۵ دلار) از اواخر ژوئن رسیدند.

کارشناسان نفتی علت سیر نزولی بهای نفت را به‌رغم دور‌نمای صعودی تقاضا در چند سال اخیر و ریشه‌یابی می‌کنند که در ذیل به رمزگشایی از اهم این موارد می‌پردازیم. اولین سناریوی محتمل، امکان خطای تحلیل داده‌ها در دبیرخانه اوپک می‌تواند باشد

برآورد برخی از موسسات بین‌المللی از دورنمای بهای نفت خام - دلار بر هر بشکه - ۲۰۲۴			
نام موسسه	شاخص برنت	شاخص WTI	زمان اعلام
گروه سیتی‌سرج	--	۸۴/۰۰	۱۸ .Sept
بانک اچ‌اس‌بی‌سی	--	۸۳/۰۰	۳۰ June
دویچه بانک	--	۸۲/۵۰	۲۸ June
بانک جی‌پی‌مورگان	۸۳/۰۰	--	۱۴ June
آژانس بین‌المللی انرژی	۹۳/۰۰	۹۰/۰۰	۱۷ May
بانک جهانی	۸۱/۰۰	۸۰/۰۰	۸ May
گلدمن ساکس	۸۵/۰۰	۸۰/۰۰	۴ April
مورگان استرالی	--	۸۵/۰۰	۳ April
موسسه بارکلی	۹۷/۰۰	--	۳ April
کامرز بانک	۹۰/۰۰	۸۵/۰۰	۲۱ March
موسسه فیچ	۷۵/۰۰	۷۰/۰۰	۶ .Oct
بانک وال‌استریت	--	۷۰/۰۰	۱ November
استاندارد چارترد	۹۸/۰۰	--	۱ November
موسسه ای‌بی‌ان‌آمریو	۸۳/۰۰	--	۱ December

و احتمال گسترش آن را می‌دهند که در این صورت مکانیزم‌های تنبیهی بیشتری را باید برای نفت روسیه متصور شد. گسترش درگیری‌های لیبی و نیجریه و حتی ایران هم در نگاه بدبینانه از این مساله مستثنی نیست. این موارد به‌معنای ورود بازار به یک فاز غیر قابل پیش‌بینی است که اظهارنظر قاطع در این مورد نخواهیم داشت ولی تجربه نشان داده که نفت مستعد جهش به بالای ۱۲۰ دلار است، کمااینکه در ببحوجه حمله روسیه به اوکراین، بازار چنین وضعیتی را هرچند در کوتاه‌مدت تجربه کرد.

سناریوی چهارم احتیاج کشورهای تولیدکننده نفت به تولید و فروش این کالای استراتژیک است و قطعاً آنها نمی‌توانند و نمی‌خواهند به بازاری دلخوش کنند که آینده‌ای مبهم دارد. این سناریو قطعاً افزایش بهای نفت را به دنبال خواهد داشت و با توجه به جریان فعلی نفت در دنیا که هنوز تورم در سطح بالایی است و هزینه دولت‌ها به دلایل مختلف همچون داده‌های تورمی بالاست، این سناریو امکان بدتر شدن اوضاع اقتصادی را محتمل می‌داند.

همان‌طور که قبلاً اشاره شد، تحلیل‌ها باید مواضع ژئوپلیتیکی را نیز مدنظر قرار دهند. در شرایط حاضر بخشی از هزینه تولید دولت‌ها به سمت تولید و خرید سلاح متمایل شده و حبس هزینه‌های کشورها، مخصوصاً در کشورهای نفت‌خیز، تغییر خواهد کرد، آن‌هم در وضعیتی که به دلیل رشد تقاضا برای کالاهای نظامی، قیمت و در دسترس قرار گرفتن این کالاها سخت‌تر شده و هزینه بیشتری دارد. این شرایط به‌وضوح در مورد روسیه مشاهده می‌شود و البته ذات دنیا به‌معنای رشد این قبیل هزینه‌ها حتی برای کشورهای اروپای غربی و شرق آسیا است.

عقب‌نشینی از موضع نفت ۱۰۰ دلاری

سناریوی پنجم به این موضوع دلالت دارد که بانک‌ها و موسسات مالی بین‌المللی از موضع خود نسبت به نفت ۱۰۰ دلاری عقب‌نشینی کرده و روند کاهشی قیمت‌ها را پذیرفته‌اند، لذا توجه به سیگنال‌ها اهمیت بیشتری پیدا کرده‌است. فراموش نکنیم که بهای بالای نفت در ماه‌های اخیر، قیمت سایر کالای اساسی را نیز افزایش داده و کشورها نگران کاهش تقاضا هستند و ریسک‌های بالقوه را دست کم نمی‌گیرند.

وزارت انرژی ایالات‌متحده اعلام کرده به‌دنبال پر کردن ذخایر پس از کاهش رکورد در سال گذشته است. شرکت‌های نفتی قرار است ۴ میلیون بشکه نفت را تا فوریه به ذخایر برگردانند.

وزارت انرژی آمریکا گفته که قصد دارد ۳ میلیون بشکه نفت اضافی را تا فوریه برای ذخایر خریداری کند. دولت بایدن، در سال گذشته بزرگ‌ترین فروش را از SPR به میزان ۱۸۰ میلیون بشکه در تلاش برای مبارزه با افزایش قیمت‌ها که پس از تهاجم روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ به اوج رسید، انجام داد.

از ابتدای سال ۲۰۲۲، این وزارتخانه اعلام کرد که اکنون نزدیک به ۹ میلیون بشکه را با قیمت متوسط ۷۵ دلار در هر بشکه بازخرید کرده است که حدود ۵۰ دلار کمتر از میانگین قیمت ۹۵دلاری برای فروش اضطراری سال گذشته است. استراتژی دولت آمریکا برای کمک به پر کردن ذخایر شامل بازخرید نفت هم می‌شود موثر واقع شده‌است. فروش ۴۰ میلیون بشکه‌های SPR؛ از اواخر سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۷ توسط کنگره لغو شد.

جنیفر گرانهولم، وزیر امور خارجه، گفت: استراتژی دولت برای خرید نفت به پایین‌ترین قیمت برای پر کردن ذخایر SPR کارساز بوده‌است. جمهوری‌خواهان در سال‌های اخیر خواستار فروش از این ذخایر بودند، زیرا تولید داخلی نفت ایالات‌متحده به لطف فریکینگ و سایر تکنیک‌های حفاری افزایش یافته‌است.

کوره زیاله‌سوز واحد گوگردزدایی پالایشگاه نفت آبادان با هدف دستیابی این پالایشگاه به استانداردهای صنعت سبز به بهره‌برداری رسید. به گزارش «شانا» به نقل از شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران، این کوره که به‌دست کارشناسان ایرانی طی پنج سال ساخته شده‌است، با حضور فرهاد احمدی، مدیرعامل شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران به بهره‌برداری رسید.

بهره‌برداری از این کوره به‌منظور ایجاد زمینه مناسب در مسیر حرکت به‌سوی «پالایشگاه سبز» اجرایی شده‌است و افزون بر تولید روزانه ۲۴ تن گوگرد در روز، از سوختن این مقدار گوگرد جلوگیری می‌کند و شاخص‌های محیط‌زیستی تولید در این پالایشگاه را به مقدار قابل‌ملاحظه‌ای افزایش

ده‌های اخیر به بالاترین حد خود از زمان تحریم‌های آمریکا رسیده و این مساله این کشور را برآن داشته تا با این افزایش چشمگیر مقابله کند. تحریم گسترده‌ای که پس از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا مبنی بر خروج از توافق هسته‌ای (برجام) بر اقتصاد ایران اعمال شد، همچنان پابرجاست، اما فروش نفت ایران افزایش یافته‌است. بر اساس گزارش‌ها، درآمد صادرات هیدروکربن ایران در سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۴۲ میلیارد دلار بوده‌است که نسبت به ۲۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ و ۱۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ افزایش نشان می‌دهد. تولیدکنندگانی نظیر روسیه و عربستان افزایش فشار بر خریداران نفت ایران در ماه‌های آینده را نامحتمل نمی‌دانند که این موضوع نهایتاً کاهش بیشتر عرضه و افزایش قیمت‌ها را به دنبال خواهد داشت.

خطر از دست‌دادن سهم بازار

اگر تهدیدات آمریکا علیه نفت ایران عملی شود، از دست‌دادن سهم بازار ایران دور از انتظار نخواهد بود و بازپس‌گیری این سهم کار بسیار سختی است، لذا در این برهه توجه بیشتر به قراردادهای بلندمدت با اعمال مکانیزم‌های تنبیهی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در این بین نباید از فشار احتمالی آمریکا بر روی تولیدکنندگانی نظیر عربستان جهت افزایش تولید غافل شد، کمااینکه در سال‌های ریاست جمهوری ترامپ این مساله به‌وضوح مشخص بود ولی در دوران جو بایدن این موضع کم‌رنگ‌تر شده‌است.

متخصصان نفتی در سناریوی سوم این امر را محتمل می‌دانند که ائتلاف اوپک پلاس به این نتیجه رسیده باشد که امکان افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک بیش‌تر خواهد شد و تولیدکنندگان با کمترین هزینه می‌توانند منتظر رشد قیمت‌ها باشند و به‌این‌ترتیب سناریوی سوخنگیری بازار نفت از جنگ را تجربه خواهیم کرد. برخی کارشناسان جنگ اوکراین را ادامه‌دار دانسته

راه‌اندازی کوره زیاله‌سوز پالایشگاه آبادان

خواهد داد. به گزارش «شانا»، پالایشگاه آبادان به‌عنوان قطب راهبردی فرآورده‌های نفتی کشور و خاورمیانه شناخته می‌شود که ۱۹ درصد سهم تولید بنزین کشور را به‌عهده دارد. بخش نخست گام دوم طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان ۱۲۹ اسفندماه سال ۱۴۰۱، همزمان با سالروز ملی شدن صنعت نفت با حضور سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری به بهره‌برداری رسید.

طرح توسعه و تثبیت ظرفیت پالایشگاه آبادان چهار گام دارد که گام دوم آن از سال ۹۶ با امضای قراردادی با مشارکت کنسرسیومی متشکل از یک شرکت ایرانی و یک شرکت خارجی وارد مرحله عملیاتی و در بخش دوم نیز کیفیت محصولات تولیدی افزوده خواهد شد.

کوره زیاله‌سوز واحد گوگردزدایی پالایشگاه نفت آبادان با هدف دستیابی این پالایشگاه به استانداردهای صنعت سبز به بهره‌برداری رسید. به گزارش «شانا» به نقل از شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران، این کوره که به‌دست کارشناسان ایرانی طی پنج سال ساخته شده‌است، با حضور فرهاد احمدی، مدیرعامل شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران به بهره‌برداری رسید.

بهره‌برداری از این کوره به‌منظور ایجاد زمینه مناسب در مسیر حرکت به‌سوی «پالایشگاه سبز» اجرایی شده‌است و افزون بر تولید روزانه ۲۴ تن گوگرد در روز، از سوختن این مقدار گوگرد جلوگیری می‌کند و شاخص‌های محیط‌زیستی تولید در این پالایشگاه را به مقدار قابل‌ملاحظه‌ای افزایش

ده‌های اخیر به بالاترین حد خود از زمان تحریم‌های آمریکا رسیده و این مساله این کشور را برآن داشته تا با این افزایش چشمگیر مقابله کند. تحریم گسترده‌ای که پس از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا مبنی بر خروج از توافق هسته‌ای (برجام) بر اقتصاد ایران اعمال شد، همچنان پابرجاست، اما فروش نفت ایران افزایش یافته‌است. بر اساس گزارش‌ها، درآمد صادرات هیدروکربن ایران در سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۴۲ میلیارد دلار بوده‌است که نسبت به ۲۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ و ۱۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ افزایش نشان می‌دهد. تولیدکنندگانی نظیر روسیه و عربستان افزایش فشار بر خریداران نفت ایران در ماه‌های آینده را نامحتمل نمی‌دانند که این موضوع نهایتاً کاهش بیشتر عرضه و افزایش قیمت‌ها را به دنبال خواهد داشت.

متخصصان نفتی در سناریوی سوم این امر را محتمل می‌دانند که ائتلاف اوپک پلاس به این نتیجه رسیده باشد که امکان افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک بیش‌تر خواهد شد و تولیدکنندگان با کمترین هزینه می‌توانند منتظر رشد قیمت‌ها باشند و به‌این‌ترتیب سناریوی سوخنگیری بازار نفت از جنگ را تجربه خواهیم کرد. برخی کارشناسان جنگ اوکراین را ادامه‌دار دانسته

ده‌های اخیر به بالاترین حد خود از زمان تحریم‌های آمریکا رسیده و این مساله این کشور را برآن داشته تا با این افزایش چشمگیر مقابله کند. تحریم گسترده‌ای که پس از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا مبنی بر خروج از توافق هسته‌ای (برجام) بر اقتصاد ایران اعمال شد، همچنان پابرجاست، اما فروش نفت ایران افزایش یافته‌است. بر اساس گزارش‌ها، درآمد صادرات هیدروکربن ایران در سال ۲۰۲۲ بالغ بر ۴۲ میلیارد دلار بوده‌است که نسبت به ۲۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ و ۱۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ افزایش نشان می‌دهد.

تولیدکنندگانی نظیر روسیه و عربستان افزایش فشار بر خریداران نفت ایران در ماه‌های آینده را نامحتمل نمی‌دانند که این موضوع نهایتاً کاهش بیشتر عرضه و افزایش قیمت‌ها را به دنبال خواهد داشت.

متخصصان نفتی در سناریوی سوم این امر را محتمل می‌دانند که ائتلاف اوپک پلاس به این نتیجه رسیده باشد که امکان افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک بیش‌تر خواهد شد و تولیدکنندگان با کمترین هزینه می‌توانند منتظر رشد قیمت‌ها باشند و به‌این‌ترتیب سناریوی سوخنگیری بازار نفت از جنگ را تجربه خواهیم کرد. برخی کارشناسان جنگ اوکراین را ادامه‌دار دانسته

متخصصان نفتی در سناریوی سوم این امر را محتمل می‌دانند که ائتلاف اوپک پلاس به این نتیجه رسیده باشد که امکان افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک بیش‌تر خواهد شد و تولیدکنندگان با کمترین هزینه می‌توانند منتظر رشد قیمت‌ها باشند و به‌این‌ترتیب سناریوی سوخنگیری بازار نفت از جنگ را تجربه خواهیم کرد. برخی کارشناسان جنگ اوکراین را ادامه‌دار دانسته

متخصصان نفتی در سناریوی سوم این امر را محتمل می‌دانند که ائتلاف اوپک پلاس به این نتیجه رسیده باشد که امکان افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک بیش‌تر خواهد شد و تولیدکنندگان با کمترین هزینه می‌توانند منتظر رشد قیمت‌ها باشند و به‌این‌ترتیب سناریوی سوخنگیری بازار نفت از جنگ را تجربه خواهیم کرد. برخی کارشناسان جنگ اوکراین را ادامه‌دار دانسته

یپی برد. در طول یک‌قرن اخیر شاهد روند فزاینده‌ای در مصرف انرژی به‌ویژه در بخش برق هستیم که توجه به دل‌نگرانی‌های جامعه جهانی برای حفظ محیط‌زیست و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، منجر به کاربرد سایر منابع غیرفسیلی تولید برق همچون انرژی‌های تجدیدپذیر (باد، برق آبی و خورشیدی) و نیز انرژی هسته‌ای شده‌است. در این راستا، لیست گردته‌ای از متغیرها درانتخاب گزینه مناسب از بین منابع گوناگون تولید برق دارای اهمیت هستند که از آن جمله می‌توان به‌خصوصیات اقلیمی، شرایط جغرافیایی، سطح بهره‌مندی از منابع سوخت فسیلی، عوامل اقتصادی و فنی اشاره کرد.

در گزارشی جایگاه انرژی هسته‌ای در برابر سوخت‌های متداول فسیلی برای تولید برق، مورد بررسی قرار گرفت

انرژی هسته‌ای و تولید برق پایدار

اتمی را گامی مهم و ضروری در جهت تأمین برق پایدار کشور خواند و گفت: توسعه نیروگاه‌های مگاوات برق با استفاده از انرژی هسته‌ای به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور، گزارشی از آغاز به‌کار ساخت واحدهای دو و سه نیروگاه اتمی بوشهر درمهرماه سال جاری به ارزش ۲۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان و البته پس از توقف ۵ ساله طرح، ارائه شد.

معاون اول رئیس‌جمهور خاطرنشان کرد هر نیروگاه مگاواتی اتمی می‌تواند حدود یک میلیارد یورو در سال صرفه‌جویی اقتصادی در مصرف سوخت‌های فسیلی به‌همراه داشته‌باشد.

افت احداث ۲۰ هزار مگاوات نیروگاه اتمی
مخبر بر لزوم تدوین طرحی جامع جهت

در جریان آخرین نشست کارگروه بررسی توسعه نیروگاه‌های اتمی کشور با هدف تولید ۲۰ هزار مگاوات برق با استفاده از انرژی هسته‌ای به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور، گزارشی از آغاز به‌کار ساخت واحدهای دو و سه نیروگاه اتمی بوشهر درمهرماه سال جاری به ارزش ۲۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان و البته پس از توقف ۵ ساله طرح، ارائه شد. به‌گزارش فارس، مخبر در جلسه یادشده گفت: هر نیروگاه اتمی هزار مگاواتی می‌تواند در ارتباط با مصرف سوخت‌های فسیلی، منجر به حدود یک میلیارد یورو صرفه‌جویی اقتصادی در طول یک سال شود. به‌نوشته «ایرنا» مخبر احداث نیروگاه‌های

یکی از روش‌های پیش‌بینی قیمت‌ها، نگاه به روند گذشته آنها است. بر این اساس در این صفحه روندهای قیمتی بازارهای مهم ایران و جهان به نمایش گذاشته شده‌اند. همچنین در متن مربوط به هر قسمت روند آتی قیمت‌ها براساس شواهد موجود پیش‌بینی شده‌اند.

«دنیای اقتصاد» بازارها را بررسی می‌کند

هفته سقوط بازارهای جهانی

بازار سهام

شروع نامطمئن بورس

ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه، ساعات معاملاتی بازار سهام کشور در حالی به انتها رسید که نماگر اصلی بورس اوراق بهادار تهران در این روز برای دومین روز معاملاتی متوالی دچار ریزش شد. به طوری که در این روز شاخص کل بورس با کمی بیش از ۱۰ هزار واحد کاهش ارتفاع معادل ۰٫۴۶ درصد، در محدوده ۲ میلیون و ۱۶۱ هزار واحد قرار گرفت. شاخص هم‌وزن نیز در این روز با ۲۶۳۷ واحد کاهش، در محدوده ۷۴۴ هزار واحد به کار خود پایان داد. همچنین در این روز بورس و فرابورس مجموعاً شاهد خروج پول به میزان ۲۹۰ میلیارد تومان بودند و ارزش معاملات خرد نیز در سطح ۶۳۱۰ میلیارد تومان قرار گرفت. برخی از کارشناسان معتقدند که با پایان آذر ماه و ارائه گزارش‌های فصل پاییز که انتظار بر رشد شرکت‌ها در این فصل است، می‌توانیم به این مساله امیدوار باشیم که با ورود به فصل زمستان بازار سهام رشد پیدا کند.

بازار سکه

بازگشت مجدد به ثبات

شروع معاملات روز شنبه با کاهش اندک قیمت سکه همزمان شد. به طوری که تا لحظه تنظیم این گزارش، هر قطعه سکه امامی با حدود ۱۰۰ هزار تومان کاهش ارزش، در محدوده ۲۹ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مورد خرید و فروش قرار گرفت. همچنین در این روز نرخ دلار به عنوان اصلی‌ترین عامل جهت دهنده به قیمت سکه، با کمی کاهش نسبت به روز معاملاتی ماقبل در محدوده ۵۰ هزار و ۲۵۰ تومان قرار گرفت. نادر بذرافشان، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران تا لاطم قیمتی هفته گذشته بازار سکه را طبیعی و حتی مطلوب دانست. همچنین وی عنوان کرد که بازار طلا و سکه پس از افزایش و کاهش قیمت‌هایی که با صعود و سقوط اونس جهانی رخ داد، اکنون مجدداً به آرامش نسبی رسیده است. اما نکته قابل توجه در این مورد این است که این اتفاق باعث نشد تا روند داد و ستدها در بازار تغییری کند.

بازار طلای جهانی

سقوط آزاد طلا

هفته معاملاتی اخیر بازارهای جهانی در روز جمعه در حالی به انتها رسید که بازار طلای جهانی شاهد سه روز منفی و دو روز مثبت در قیمت پایانی این فلز گرانبها بود. به طوری که در شروع هفته (روز دوشنبه) قیمت پایانی طلا از ۲۰۷۲ دلار به حدود ۲۰۲۹ دلار سقوط کرد که این دلار کاهش قیمت تا روز سه‌شنبه و ثبت قیمت به مدت دو روز قیمت طلا افزایش یافت و به محدوده ۲۰۲۸ دلار رسید. اما این روند افزایشی تا پایان هفته ادامه‌دار نبود، به طوری که در آخرین روز معاملاتی هفته (جمعه)، قیمت پایانی طلا با ۱٫۱۷ درصد سقوط معادل ۲۳ دلار و ۸۰ سنت، در محدوده ۲۰۰۴ دلار و ۶۷ سنت کار خود را به پایان برد. همچنین قیمت پایانی ثبت شده برای فلز زرد در روز جمعه، پایین‌ترین قیمت آن در ۱۰ روز معاملاتی گذشته است.

بازار اوراق مسکن

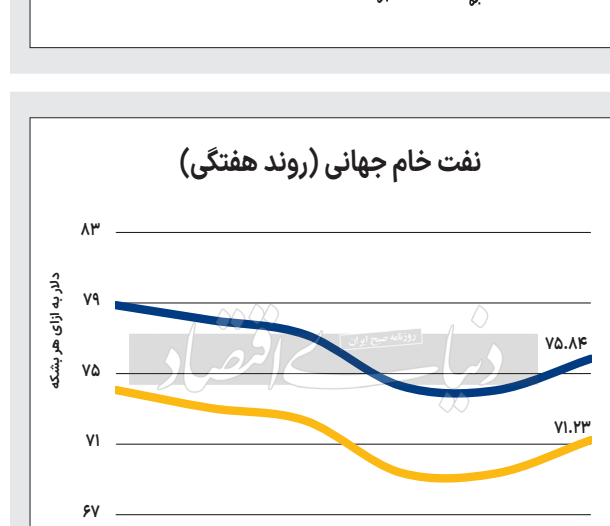
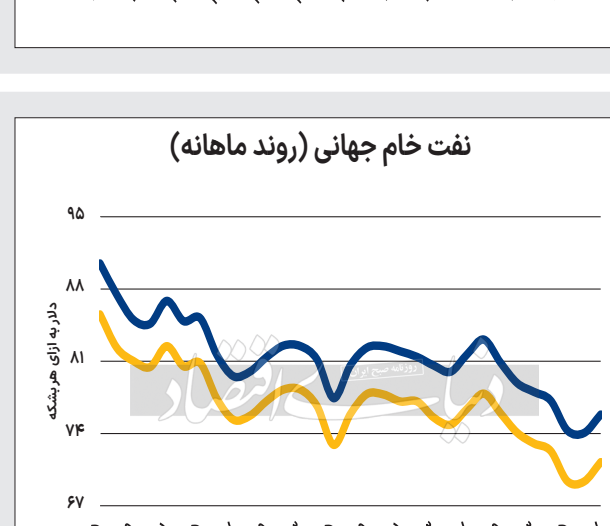
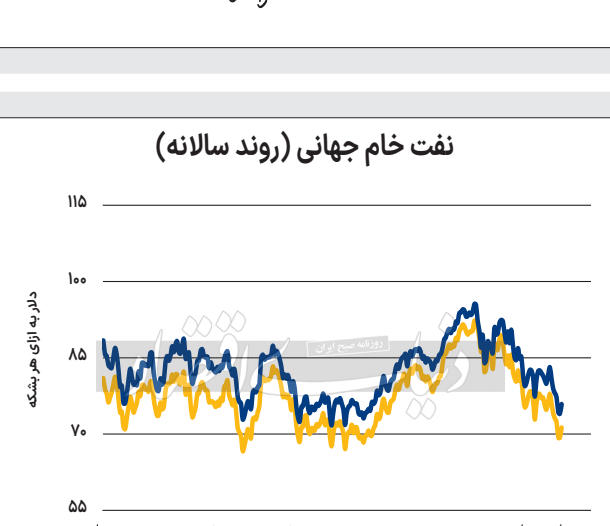
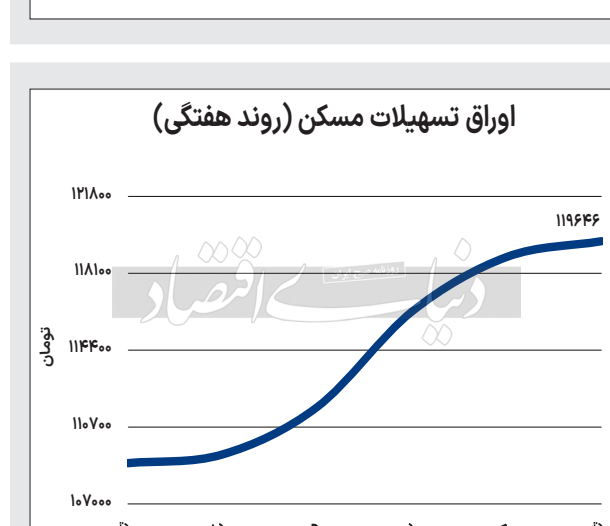
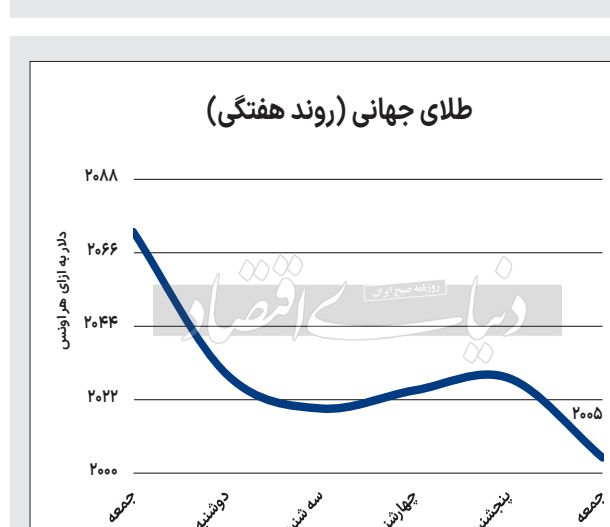
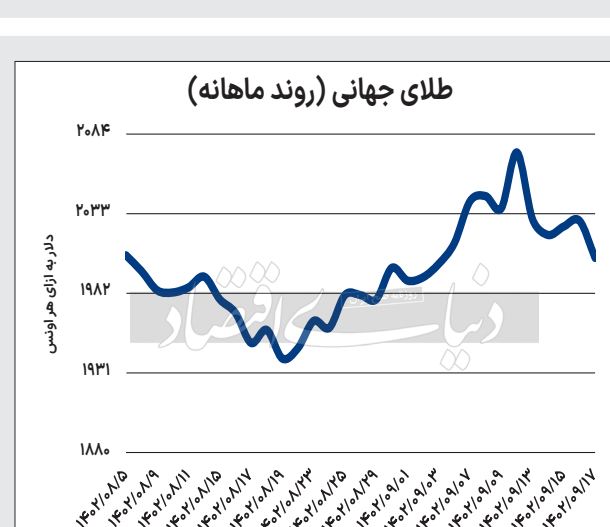
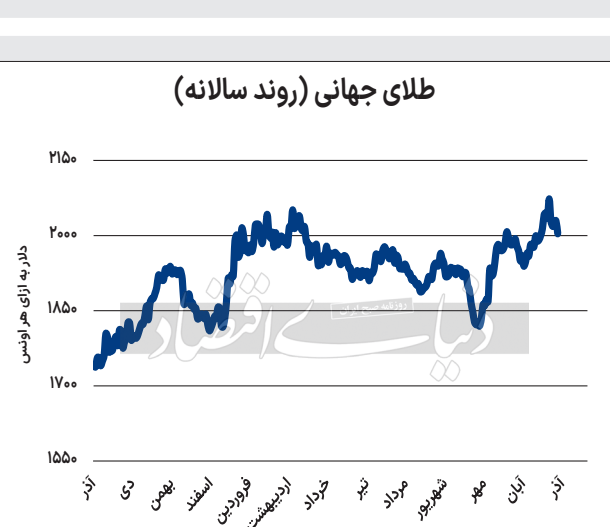
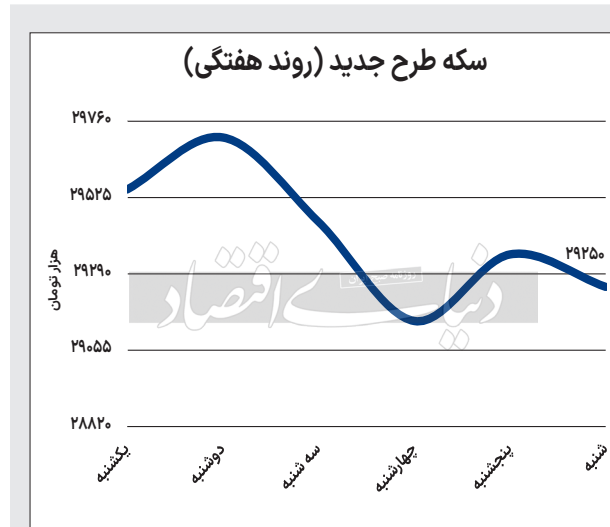
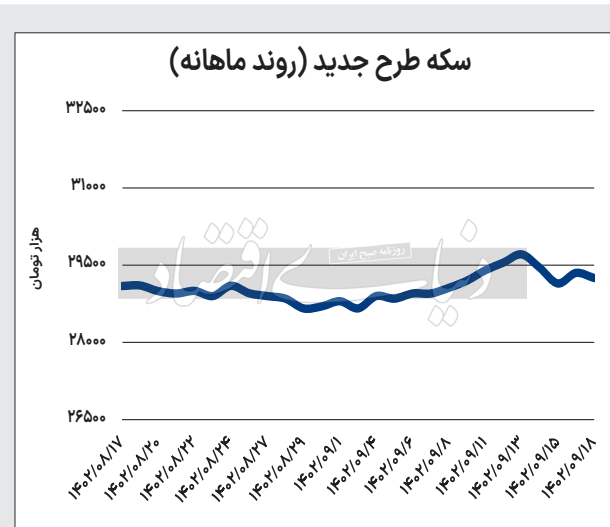
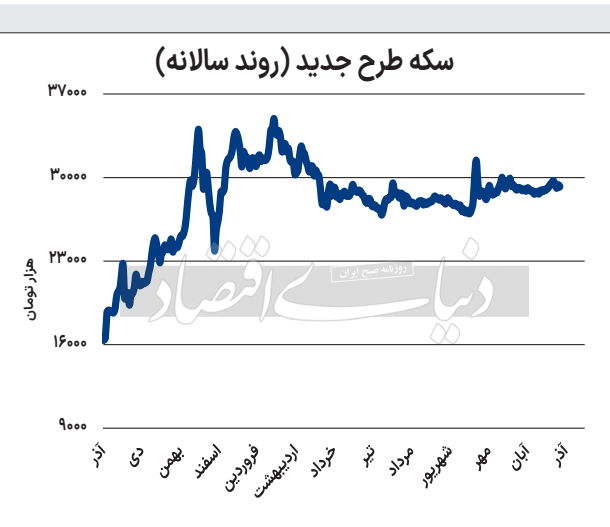
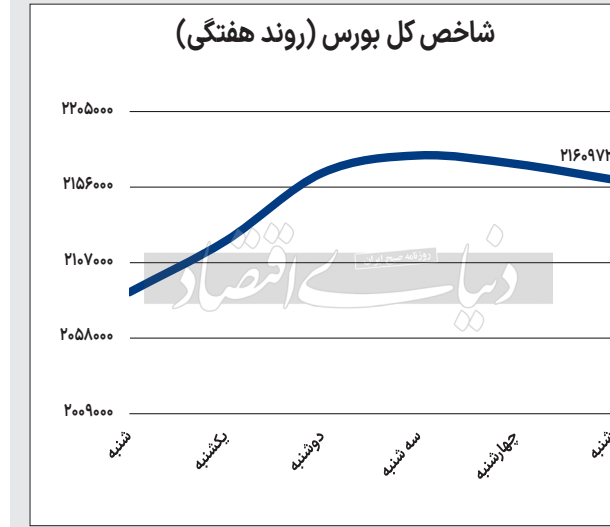
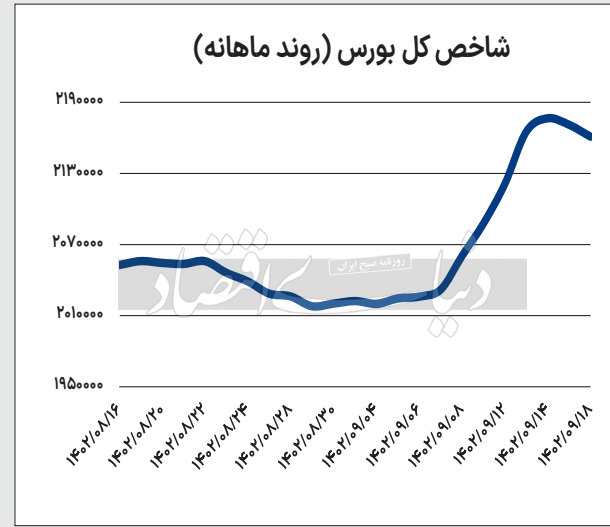
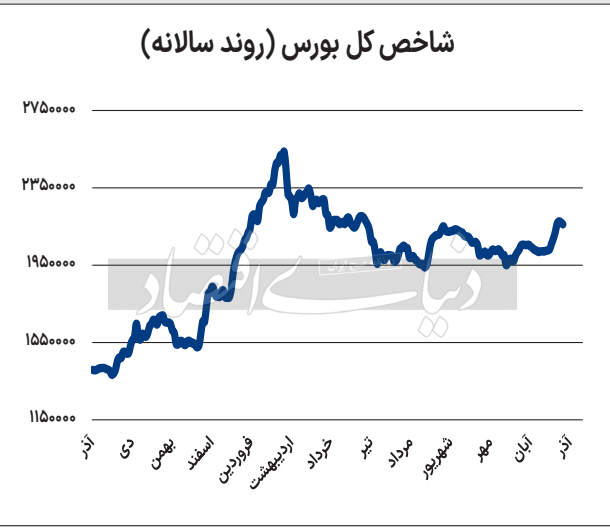
«تسه» همچنان در مسیر صعود

رشد قیمت هر برگ «تسه» ۰۱۱، در شروع هفته نیز ادامه پیدا کرد تا برای ششمین روز معاملاتی متوالی قیمت این اوراق در حال افزایش باشد. به طوری که اوراق تسهیلات بانک مسکن که با نماد «تسه» ۰۱۱ در فرابورس ایران عرضه شده و مورد خرید و فروش قرار می‌گیرد، در روز شنبه در حالی کار خود را به پایان برد که قیمت هر برگ از این اوراق در این روز با کمی بیش از ۷۵۰ تومان افزایش معادل با ۰٫۶۴ درصد، در محدوده ۱۱۹ هزار و ۶۴۶ تومان قرار گرفت. همچنین قیمت پایانی ثبت شده برای هر برگ «تسه» ۰۱۱ در این روز، بالاترین قیمت این اوراق از تاریخ ۱ اسفند ۱۴۰۱ است. برخی از کارشناسان و تحلیلگران بازار مسکن معتقدند که دلیل اصلی ورود این بازار به رکود عمیقی که مدت‌هاست درگیر آن است، سیاست‌های خرد و غیرعملیاتی است که توسط دولت انجام می‌شوند.

بازار نفت

کاهش ارزش نفت

در هفته‌ای که گذشت، روند قیمتی نفت خام برنت و نفت خام WTI یا «وست تگزاس اینترمدییت»، روندی عمدتاً کاهشی بود، تا جایی که در بازه دوشنبه تا جمعه، قیمت پایانی برای نفت‌های یاد شده ۴ روز منفی و یک روز مثبت به ثبت رسید. به صورتی که در روز دوشنبه نفت برنت و نفت WTI، کار خود را با کاهش قیمت و قرار گرفتن در محدوده ۷۸ دلار و ۳ سنت، و ۷۳ دلار و ۴ سنت به ازای هر بشکه آغاز کردند. این سقوط قیمت تا روز پنج‌شنبه و ثبت قیمت ۷۴ دلار و ۵ سنت (برنت) و ۶۹ دلار و ۳۴ سنت (WTI) که پایین‌ترین قیمت نفت‌های یاد شده از ۷ تیر ۱۴۰۲ است، ادامه یافت. اما در روز جمعه، این روند نزولی با افزایشی در حدود ۲ دلار شکسته شد تا بازار نفت کار خود را در آخرین روز معاملاتی هفته با اندکی افزایش قیمت به پایان ببرد.

۱۰ خودروی برقی گران قیمت دنیا

دنیای اقتصاد: در حالی که اکثر خودروسازان بر تولید و عرضه خودروهای برقی ارزان قیمت تمرکز دارند، اما در برخی بازارها نظیر آمریکا شاهد عرضه خودروهای الکتریکی بسیار گران قیمت هستیم؛ خودروهایی که از امکانات پیشرفته، شتاب زیاد و برد بالایی بهره می‌برند و در قالب یک خودروی لوکس به فروش می‌رسند. به گزارش عصر ایران به نقل از گجت نیوز، به‌تازگی لیستی از گران‌ترین خودروهای برقی جهان در سال ۲۰۲۳ منتشر شده که طبق آن یک اپر خودروی ژاپنی توانست لقب گران‌ترین خودروی الکتریکی جهان را به خود اختصاص دهد. در این لیست خودروهای برقی در کلاس‌های مختلفی چون شاسی بلندهای لوکس تا بر خودروهای پرسرعت در بازه قیمتی ۲۰۰ هزار دلار تا ۲،۵میلیون دلار حضور دارند. در صدر لیست گران‌ترین خودروهای برقی جهان، نام اسپارک آوول به چشم می‌خورد. البته این خودرو کماکان در مرحله توسعه قرار دارد و هنوز روانه بازار نشده است. شرکت ژاپنی اسپارک برای این خودروی برقی قیمت ۲،۵میلیون دلاری را در نظر گرفته است که به همین دلیل با اختلاف زیادی در صدر این لیست قرار دارد. این خودرو به یک پیشرا نه ۱۹۸۰ اسببخاری مجهز شده و قرار است فقط در تعداد ۱۰ دستگاه برای عرضه در آمریکا شمالی به تولید برسد.

اما هایپرکار اوبیا با قیمت ۲،۵میلیون دلاری خود توانست در جایگاه دوم لیست گران‌ترین خودروهای برقی جهان در سال ۲۰۲۳ قرار بگیرد. این خودرو ۱۷۰۰ کیلوگرمی با پیشرا نه ۱۲۰۰۰ اسببخاری خود می‌تواند ظرف مدت ۳ ثانیه از صفر به سرعت ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت دست پیدا می‌کند. شرکت لوتوس فقط ۱۳۰ دستگاه از این خودرو را به تولید می‌رساند. خودروی بعدی، پنینین فارینا با تیس تا نام دارد با قیمت ۲،۲ میلیون دلار. این خودرو در قالب یک هایپرکار برقی به چهار پیشرا نه الکتریکی با قدرت ۱۸۷۷ اسب بخار مجهز شده و در ابتدای سال ۲۰۲۳ توانست رکورد سریع‌ترین خودروی جاده‌ای در ۴۰۰ متر را بشکند. در رده چهارم، ریمک نورا با قیمت ۲،۲ میلیون دلار قرار دارد.

این خودرو نیز همانند پنینین فارینا با تیس تا به ۴ پیشرا نه برقی با قدرت ۱۸۷۷ اسب‌بخار مجهز شده است. این خودرو توانست رکورد سریع‌ترین خودروی برقی تولیدی پیست نوربرگ رینگ را با رکورد کمی بیشتر از ۷دقیقه از آن خود کند.

هیسپانو و سونیوآ کارمن پولونیا با قیمت ۱،۸ میلیون دلاری خود توانسته جایگاه پنجم لیست گران‌ترین خودروهای برقی جهان در سال ۲۰۲۳ را از آن خود کند. این خودرو که یکی از غیرمعمول‌ترین خودروهای این لیست محسوب می‌شود به چهار پیشرا نه برقی با قدرت ۱۱۰۰ اسببخاری مجهز شده است.

رولزرویس اسپکتر به‌عنوان اولین خودروی برقی رولزرویس نیز توانست جایگاه ششم لیست گران‌ترین خودروهای برقی جهان در سال ۲۰۲۳ را از آن خود کند. این خودرو به دو پیشرا نه برقی با قدرت ۵۷۷ اسب‌بخار مجهز شده و می‌تواند ظرف مدت ۴٫۴ ثانیه از صفر به سرعت ۹۶ کیلومتر بر ساعت برسد. اما خودروی برقی FF 91 یکی از عجیب‌ترین خودروهای این لیست محسوب می‌شود که توسط استارت‌آپ فارادی فیوچر طراحی و با قیمت ۲۰۰ هزار دلار روانه بازار شده است. این خودرو از سه پیشرا نه برقی با قدرت ۱۰۵۰ اسب‌بخار بهره می‌برد.

در کنار این خودروها، شرکت کادیلاک نیز سدان برقی سلستیک را عرضه کرد تا به رقیب جدی رولزرویس تبدیل شود. این خودرو در نسخه پایه ۲۰۰ هزار دلار قیمت دارد و با سفارشی‌سازی‌های قیمت آن به ۴۰۰ هزار دلار خواهد رسید.

هرچند لوسید ایر سافایر و تسلا مدل اس پلا در هر دو ظرف مدت کمتر از ۲ ثانیه از صفر به سرعت ۹۶ کیلومتر بر ساعت دست پیدا می‌کنند، اما لوسید ایر سافایر به سه پیشرا نه برقی با قدرت ۱۲۳۴ اسببخاری ۲۴۹ هزار دلاری، مجهز شده و از کابین بسیار لوکسی نسبت به تسلا مدل اس پلا بهره می‌برد. همچنین این سوپرمدل ظرف مدت کمتر از ۹ ثانیه مسافت ۴۰۰ کیلومتر را می‌پیماید. در نهایت، گرن توریسسمو فولگوره با قیمتی بیشتر از مدل‌های بنزینی خود قرار است روانه بازار آمریکا شود. این خودرو با قیمت ۲۱۵ هزار دلاری در جایگاه هدم لیست گران‌ترین خودروهای برقی جهان در سال ۲۰۲۳ قرار گرفته است.

گروه خودرو، ۵۲۱۸۹۳۱۹

خودرو

دنیای اقتصاد: هفته‌ای که گذشت «آلوده‌ترین هفته تهران» از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون بود. آنچه مشخص است آلودگی هوای این روزها به یکی از معضلات کلان شهر های کشور بدل شده و ادارات و مدارس را بار دیگر به تعطیلی کشانده است. آمارها حاکی از آن است که آلودگی هوا سالانه باعث مرگ ۲۶ هزار نفر در ایران می‌شود. همچنین گفته می‌شود آلودگی هوا سومین عامل مرگ‌ومیر در کشور است؛ این در حالی است که جولان خودروهای فرسوده در جاده‌ها را می‌توان یکی از فاکتورهای بسیار تأثیرگذار بر این موضوع دانست. مشکلی که گرچه همیشه در ایران وجود داشته اما در سال‌های اخیر به دلیل نوعی خلاء قانونی از یک طرف و ممنوعیت واردات خودرو و از سوی دیگر، روند اسقاط فرسوده‌ها تقریباً متوقف شد تا این معضل بعد از سال ۹۷ تاکنون اوج بگیرد. طبق آمار در حال حاضر در کشور بیش از سه‌میلیون خودرو در سن مرز فرسودگی هستند. آن‌طور که مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش اخیر خود به آن اشاره کرده، بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند که نشان از وضعیت بسیار بغرنج فرسودگی خودروها در کشور دارد.

مشکل اصلی در مورد اسقاط خودروهای فرسوده، به نبود تعریف مشخصی از سن فرسودگی خودروها بازمی‌گردد. تنها سستی که برای این دست از خودروها تعریف شده، سن «مرز فرسودگی» است که روی ۱۵ سال تعریف شده است. خودروهای با سن ۱۵ تا ۲۰ سال، سالانه دو مرتبه خودروهای با سن بالای ۲۰ سال سالانه سه مرتبه باید جهت اخذ معاینه‌فنی اقدام کنند. در صورت رد این خودروها در معاینه‌فنی به صورت دو مرحله متوالی، این خودروها فرسوده اعلام خواهند شد. اما جالب اینکه تا کنون حتی یک خودرو در سطح کشور گزارشی نشده که نتواند دو دوره متوالی از اخذ گواهی معاینه‌فنی باز بماند. بنابراین اگر به آمار معاینه‌فنی تکیه کنیم باید بگوییم که هیچ خودروی فرسوده‌ای در ایران وجود ندارد. اما مسلم است که واقعیت‌های موجود چنین گزاره‌ای را تایید نمی‌کنند. همان‌طور که اشاره شد دست کم سه‌میلیون خودروی فرسوده در کشور تردد می‌کنند. البته این آمارها گاهی حتی بسیار بیشتر هم می‌شود. برای مثال سمیه رفیعی، رئیس فرا کمیون محیط زیست مجلس، شهرپورماه امسال در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت گفته بود: «از ۲۸ میلیون وسیله نقلیه کشور حدود ۱۷ میلیون، معادل ۴۵ درصد، فرسوده است. همچنین از ۱۲ میلیون موتورسیکلت در حال حرکت، ۱۱ میلیون آن فرسوده بود و در حوزه ناوگان عمومی کشور نیز ۸۰ درصد خودروها فرسوده هستند.» بنابراین آمارها از تعداد خودروهای فرسوده در ایران از سه‌میلیون دستگاه تا ۱۷ میلیون دستگاه است. این تفاوت آمارها از نبود تعریف مشخصی از «خودروی فرسوده» در قوانین کشور نشأت می‌گیرد. البته سال ۹۶ قانون‌های پاک، به موضوع خودروهای فرسوده ورود کرد. ماده ۸ این قانون تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی مالک وسیله نقلیه موتوری اعم از سبک و نیمه‌سنگین، و موتورسیکلت را مکلف می‌کرد که وسایل نقلیه خود را پس از رسیدن به سن فرسودگی از رده خارج کنند. البته تعیین سن فرسودگی به آیین‌نامه این ماده قانونی سپرده شد که در سال ۹۷ تدوین شده و خودروهای بالی ۲۰ سال سن را فرسوده تشخیص داد؛ آیین‌نامه‌ای که مالک یک خودرو به دیوان عدالت اداری برد، ورق کلاما برگشت. با شکایت این فرد که یک خودروی بالای ۲۰ سال داشت، دیوان عدالت ا پاسخ شورای نگهبان در مورد آیین‌نامه مذکور استعلام کرد. پاسخ شورای نگهبان موضوع تعیین سن فرسودگی برای خودروها به این‌ست رساند. آنها در پاسخ به این استعلام گفتند: «با توجه به اینکه راه‌های مطمئن دیگری جهت احراز شرایط قانونی لازم برای ادامه فعالیت خودروها از جمله آلاینده نبودن وجود دارد، اطلازی از رده خارج شدن خودروها صرفاً با رسیدن به سن مذکور در مصوبه از جهت اسراف و تضییع حقوق مالکین،

فرسوده‌ها زیر ذره‌بین بازاری پژوهشی مجلس نیز روز دوشنبه در گزارشی به وضعیت خودروهای فرسوده در کشور پرداخته و ضمن ریشه‌یابی مشکلات بر سر راه خارج کردن این خودروها از رده، پیشنهادهایی را در این زمینه مطرح کرده است. مشکل ابتدایی عملکرد مراکز معاینه‌فنی است. طبق ماده ۱۵ آیین‌نامه اجرایی ماده ۸ قانون‌های پاک، وزارت کشور موظف به تشدید نظارت بر عملکرد مراکز معاینه‌فنی کاترشنرها با افزایش بازرسی سزده و حضور نیروی ناظر مقیم از طریق شهرداری‌ها بوده است. همچنین وزارت کشور با همکاری سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف به تدوین و ابلاغ دستورالعمل نحوه تشدید نظارت ظرف سه ماه شده بودند. اما سازمان حفاظت محیط‌زیست طی مکاتباتی با دفتر حمل‌ونقل و دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور آن را از دستور کار خارج کرد و در حال حاضر دستورالعمل مصوب برای نظارت بر این مراکز وجود ندارد.

وضعیت فروش خودروسازان آمریکایی در نوامبر

دنیای اقتصاد: در ماه نوامبر، مجموع فروش خودروهای فورد و لینکلن در ایالات متحده به ۱۴۵ هزار و ۵۵۹ دستگاه رسید (افت ۰٫۵ درصدی نسبت به سال گذشته)، در حالی که نتیجه سالانه تا به امروز مثبت بوده و به بیش از ۱٫۸ میلیون دستگاه (۷ درصد افزایش نسبت به سال گذشته) رسیده است.

در همین حال، فروش خودروهای برقی فورد با تباری (BEV) به میزان قابل توجهی افزایش یافت و با ۴۳ درصد رشد نسبت به سال گذشته، به رکورد جدید ۸ هزار و ۹۵۸ دستگاهی رسید. خبر دیگر این است که فروش فورد F-150 لایت‌نینگ به رکورد ماهانه ۷ هزار و ۳۲۹ در ماه نوامبر رسیده است. فروش فورد موستانگ Mach-E نیز با افزایش ۲۱ درصدی نسبت به سال قبل به بالای چهارهزار و ۲۰۰ دستگاه رسید، در حالی که فروش فورد E-Transit با کاهش ۵۹ درصدی روبه‌رو شد. در سال جاری تاکنون، فورد بیش از ۶۲ هزار دستگاه خودروی تمام‌الکتریکی در ایالات متحده فروخته است (۱۶ درصد بیشتر از یک سال قبل). این رقم حدود ۳۶ درصد از حجم کل برنده است. در ماه نوامبر اما مجموع محموله‌های خودروهای عمده‌فروشی (خودروهای ساخت چین MIC) تسلا) نسبت به سال گذشته کاهش یافت. بر اساس داده‌های اولیه انجمن خودروهای مسافری چین (CPCA)، حجم کلی خودروهای تسلا MIC مدل ۳ و مدل Y در ماه گذشته به تعداد ۲ هزار و ۴۳۲ دستگاه رسید که تقریباً ۱۸ درصد کمتر از یک سال قبل است.

توجه‌سازمان حفاظت محیط‌زیست برای این اقدام ابلاغ قانون ساماندهی صنعت خودرو بود. بازاری پژوهشی مجلس این اقدام سازمان محیط‌زیست را ناصواب توصیف می‌کند و می‌گوید نیازی به چنین اقدامی وجود نداشته است.

مشکل دوم از دیدگاه نگارندگان این گزارش، «ضعف سازوکارهای اجرایی در مراکز معاینه‌فنی» است. آنها در این بخش به زمینه‌های تخلف در مراکز معاینه‌فنی اشاره دارند و می‌گویند یکی از محدودیت‌های سازوکار فعلی مراکز معاینه‌فنی برای تشخیص فرسودگی، این است که در این مراکز تنها پلاک خودرو بررسی می‌شود و اصالت خودرو چک نمی‌شود. همین مساله زمینه تخلفات را برای دریافت گواهی معاینه‌فنی خودروهای فاقد کیفیت فراهم کرده است. بیش از این نیز رئیس مراکز معاینه‌فنی کشور خبر داده بود که برخی از دارندگان خودروهای فرسوده اقدام به اجاره قطعات برای دریافت گواهی معاینه‌فنی می‌کنند. همچنین گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس می‌گوید آزمایش‌ها در این مراکز با تکیه بر نیروی انسانی است که امکان خطا را افزایش می‌دهد. مشکل بعدی مورد اشاره نیز «ابهام در تعریف خودروی فرسوده» است که پیش از این به تفصیل به آن پرداختیم. «تفاوت معیارهای تشخیص فرسودگی با آزمون‌های مراکز معاینه‌فنی و نیز مانع پایانی مورد اشاره گزارش مذکور است. بازاری پژوهشی مجلس در این بخش تأکید دارد که در مراکز معاینه‌فنی آزمون‌هایی انجام می‌شود که متناسب با معیارهای تشخیص فرسودگی خودرو نیستند و می‌گوید باید

”

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

بیش از ۴۰ درصد وانت‌ها، ۹۰ درصد مینی‌بوس‌ها، ۳۰ درصد کامیون‌ها، ۱۵ درصد سواری‌ها، ۶۰ درصد تاکسی‌ها و ۸۰ درصد اتوبوس‌ها

از سن مرز فرسودگی عبور کرده‌اند

روزنامه صبح ایران

khodro@den.ir

سازوکارهای ویژه‌ای برای تشخیص این دست از خودروها در مراکز معاینه‌فنی ایجاد شود.

راهکارهای تشخیص فرسودگی

نگارندگان گزارش مذکور در پایان پیشنهادهایی برای کاهش خودروهای فرسوده در کشور ارائه می‌دهند. راهکار ابتدایی به همان مشکل اساسی نبود تعریف مشخص از خودروی فرسوده می‌پردازد و پیشنهاد می‌دهد که تعریف خودروی فرسوده به این شکل تغییر کند: «وسیله نقلیه فرسوده وسیله‌ای است که از سن فرسودگی عبور کند، مگر اینکه بتواند در بازه‌های زمانی تعیین‌شده گواهی عدم فرسودگی را اخذ کند.» در پیشنهاد دوم نگارندگان گزارش می‌گویند برای صدور گواهی عدم فرسودگی باید سازوکار مجزایی تدوین شود و تأکید دارد که «هرچند مراکز معاینه‌فنی کشور بهترین زیرساخت را برای اعطای گواهی عدم فرسودگی دارند، اما ضروری است فرایند و سازوکار دقیق‌تری برای تشخیص فرسودگی تعریف شود.» راهکار سوم مورد تأکید در این گزارش تشدید نظارت بر مراکز معاینه‌فنی» است. مرکز پژوهش‌های مجلس در این راستا پیشنهاد می‌دهد که فرآیندها طوری طراحی شود که اصالت وسایل نقلیه حین ورود بررسی شوند. در ادامه تأکید دارد که در حال حاضر تخلفات گسترده‌ای در مراکز معاینه‌فنی، حتی در کاترشنرها، انجام می‌شود؛ تخلفاتی مانند صدور گواهی غیابی و خلاف واقع، تخلف در انجام آزمون‌ها توسط اپراتور، وجود ایراد در تجهیزات مراکز معاینه‌فنی و… از تخلفات رایج در مراکز معاینه‌فنی هستند. بنابراین لازم است با ایجاد سازوکارهای مطمئن، تا حد امکان میزان این تخلفات را کاهش داد. ازجمله این سازوکارها می‌توان به افزایش انجام بازدیدهای سزده از مراکز، چکاپ دوره‌ای تجهیزات مورد استفاده در مراکز معاینه‌فنی، ایجاد گشت نامحسوس در مراکز معاینه‌فنی به عنوان مراجعه‌کننده و بررسی آماری میزان قبولی یا مردودی مراجعه‌کنندگان به مراکز معاینه‌فنی از سوی نهادهای ناظر اشاره کرد. حذف حداکثری نیروی انسانی از فرآیندها و هوشمندسازی فرآیندها و اقدام‌هایی نظیر نصب دوربین پلاک‌خوان و فیلم‌برداری از فرآیند معاینه‌فنی نیز از راهکارهای پیشنهادی این گزارش است. «بهبود نظارت بر گواهی معاینه‌فنی وسایل نقلیه» نیز راهکار انتهایی بازاری پژوهشی مجلس برای این مشکل است. نگارندگان گزارش اعتقاد دارند که نظارت دقیق‌تر بر وسایل نقلیه‌ای که دارای گواهی مراکز معاینه‌فنی هستند وجود ندارد و باید این روند بهبود پیدا کند.

تجربه جهانی

همان‌طور که اشاره شد، مشکل از رده خارج کردن خودروهای فرسوده در سطح جهان با راهکارهایی در حال کنترل است. برای این مثال هند جزو کشورهایی است که میانگین سنی خودروها در آن بسیار بالا بود. این کشور برای حل این مشکل، راهکارهایی مانند استفاده از تخفیف ۴ تا ۶ درصدی برای خرید خودروی جدید، حذف هزینه ثبت‌نام خودرو برای دارندگان خودروهای فرسوده و ۱۵ تا ۲۵ درصد تخفیف عوارض جاده برای خودروهای جدید اتخاذ کرد. همچنین این کشور سیاست‌های تنبیهی را برای دارندگان خودروهای فرسوده که اقدام به جایگزینی نمی‌کنند، در پیش گرفته است. برای مثال این دست از رانندگان باید ۱۵ درصد تخفیف عوارض جاده‌ای پرداخت کنند. همچنین اگر خودروی فرسوده نتواند از آزمون‌های مربوط به فرسودگی موفق بیرون بیاید، به‌طور اجباری اسقاط می‌شود. کانادا نیز مشوق‌هایی مانند گذرنامه‌های حمل‌ونقل در نظر گرفته‌است. فرانسه نیز طرحی با نام «ابرپاداش اسقاط خودروهای فرسوده» دارد. به‌طور کلی در سطح جهان سیاست‌های تشویقی و تنبیهی زیادی برای جلوگیری از تردد خودروهای فرسوده در نظر گرفته‌شده است.

هزینه اولیه این مدل‌ها از یک میلیون تا ۱٫۷ میلیون روبل متغیر بود و بنابراین آنها را به مقرون‌به‌صرفه‌ترین خودروهای خارجی در این کشور تبدیل می‌کرد. این گفته وی در حالی است که سرگئی بورگازلیف، مشاور مستقل صنعت خودرو و حمل‌ونقل نیز به این روزنامه روسی گفته است که خودروهای ایرانی مقرون‌به‌صرفه هستند، اما باید به سمت توسعه بازار جدید به روشی سیستماتیک رفت و سازندگان ایرانی و شرکای روسی آنها به این موضوع توجه نکرده‌اند. به گفته وی، چون محصولات سایپا به لحاظ قیمت، در محدوده قیمتی خودروهای لادا (برند داخلی روسیه) قرار می‌گیرند، شرکت AVTOVAZ (سازنده لادا) بیکار نمی‌نشیند تا تماشا کند یک رقیب مستقیم وارد بازارش شود. بورگازلیف این را هم گفته است که اگر تصمیم سیاسی در بالاترین سطح وجود نداشته باشد، هرگونه تولید با فروش بزرگ خودروهای ایرانی در روسیه منتفی بوده و AVTOVAZ موقعیت تقریباً انحصاری خود را حفظ خواهد کرد. اصل حرف وی این است که خودروهای ایرانی باید با لادا رقابت کنند، اما با احتساب مالیات و عوارض بالا، قیمتشان بیشتر از آب درمی‌آید. هرچند درمطلب این رسانه روسی، صحبت از محصولات سایپا به میان آمده، با این حال با توجه به مسائل مطرح‌شده، به نظر می‌رسد محصولات ایران خودرو نیز آینده روشنی در بازار روسیه نخواهند داشت، مگر اینکه تصمیمات سیاسی خاصی در این مورد گرفته‌شود (موضوعی که کارشناسان روس هم به آن اشاره کرده‌اند). با ملاک قرار دادن گزارش رسانه روسی، به نظر می‌رسد خودروهای ایرانی از زبخت بالایی برای حضور پایدار در بازار روسیه برخوردار نیستند، زیرا از جنبه قیمت توانایی رقابت با برندهای داخلی این کشور و همچنین مدل‌های چینی را ندارند. این در حالی است که پس از حمله روسیه به اوکراین و تحریم این کشور از سوی غرب، خودروسازان و قطعه‌سازان ایرانی احساس کردند بازار روسیه می‌تواند به حیاط‌خلوت آنها تبدیل شود و حتی تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهایی نیز در این مورد امضا شد.

به عنوان مثال، شه‌ریور سال گذشته در مراسمی با حضور سفیر ایران در روسیه، ۱۲ تفاهم‌نامه همکاری بین شرکت‌های خودروساز و قطعه‌ساز ایرانی و روسی به مبلغ ۷۰۰ میلیون یورو امضا شد. بخشی از این تفاهم‌نامه‌ها به صادرات خودروهای ایرانی به روسیه مربوط می‌شد. از سوی دیگر، مدیران ایران خودرو و سایپا نیز بی‌دری از برنامه‌های خود برای صادرات به روسیه گفته‌اند، ازجمله اینکه مدیرعامل سایپا عنوان کرده‌برای صادرات ۱۲۰ هزار خودروی سواری و تجاری به روسیه قرارداد منعقد شده است. با مثلاً ایران خودرویی‌ها می‌گویند مشتریان روسی‌ها تا و نا را پسندیده‌اند و قرار است هزاران دستگاه از این خودروها راهی بازار روسیه شود. حال‌آنچه در واقعیت اتفاق افتاده، این است که روس‌ها خودروهای ایرانی را گران می‌دانند و همچنین نسبت سرنوشت آن همه تفاهم‌نامه و قرارداد چه خواهد شد؟